

Producătorul Verde și Autoritățile Publice Locale

RAPORT DE CERCETARE

Producătorul Verde și Autoritățile Publice Locale

ÎN CADRUL PROIECTULUI:

“Energia regenerabilă – o șansă pentru dezvoltarea durabilă a României”

Proiect derulat în perioada decembrie 2009 - decembrie 2010 cu finanțare din partea Guvernelor Islandei, Liechtenstein și Norvegiei prin Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European.

**energia
regenerabilă**

O ȘANSĂ PENTRU DEZVOLTAREA
DURABILĂ A ROMÂNIEI

Cuprins

Introducere	4
A. Producatorul Verde	5
1. Caracteristicile respondentilor – Producatorul Verde	6
Tipul de activitate al companiei	8
Tip de intreprindere	10
Tip de capital	11
Filiala in Romania	12
Regiunea in care este inregistrat sediul firmei	14
Anul infiintarii firmei	16
Ce tip de produse ecologice produceti sau comercializati?	18
Carui tip de energie se adreseaza echipamentele pe care le produceti sau comercializati?	22
Dintre clientii companiei dvs. care sunt categoriile care genereaza volumul cel mai mare de vanzari de produse ecologice?	24
In ce regiuni ale tarii comercializati produsele dvs. predominant?	25
2. Probleme, solutii, factori determinanti cu privire la intrarea pe piata produselor ecologice si cu privire la desfasurarea activitatii pe aceasta piata.....	28
Dupa cum apreciaza respondentii la chestionar principalele motive care au determinat intrarea lor pe piata produselor ecologice au fost, in ordinea aceasta:.....	28
In ce masura considerati ca intrarea firmei dumneavoastra pe piata produselor ecologice a fost influentata de urmatoarele?	29
In ce masura urmatoarele probleme afecteaza activitatea dvs. economica?	30
B. Autoritatile publice.....	32
1. Diagnoza Situatiei actuale	33
Autoritatile publice regiune - localizare	33
Proiecte cu utilizare SRE implementate, produse ecologice utilizate	34
2. Probleme si solutii.....	43
4. Proiectii viitoare.....	46
Intentii de implementare de proiecte cu utilizare SRE, achizitie produse ecologice.....	47
C. In oglinda – Producatorul verde si autoritatile publice locale.....	49

Introducere

Contextul reglementarilor de mediu in Romania, Europa si la nivel global descriu teoretic un excelent cadru pentru dezvoltarea pietei surselor de energie regenerabila si a produselor ecologice. Principalele argumente in favoare acestei oportunitati de dezvoltare se refera, pe de o parte, la obiectivele la care a aderat Romania in contextul integrarii in Uniunea Europeana cu privire la pachetul “energie si schimbari climatice” care are ca obiectiv reducerea cu 20% a emisiei de gaze cu efect de sera precum si cu privire la utilizarea surselor de energie regenerabila (SER), intentia este ca SER sa ajunga la o pondere de 20% pana in 2020 la nivelul UE. Pentru Romania sarcina este ca pana in 2020 24% din energia electrica produsa sa provina din SER. Pe de alta parte argumentele in favoarea dezvoltarii pietei SER tin de contextul economic actual, implementarea proiectele cu utilizarea SER este insotita de reduceri de costuri pe termen lung aspect cu atat mai important intr-un moment de criza economica.

In fata intentiei ca aceste obiective la care Romania este angajata, sa se realizeze apar cateva intrebari firesti:

- Care sunt actorii care contribuie la realizarea acestor obiective?
- Ce actiuni sunt necesare pentru a ajunge la tinta stabilita?
- Care sunt posibilele obstacole? Care sunt solutiile?

Analiza preliminara care sta la baza acestui proiect surprinde faptul ca, la modul general, exista carente la capitolul comunicare, promovare, diseminare cu privire la SER si produsele ecologice. Accesul la produsele si solutiile ecologice si la informatia despre acestea nu este intotdeauna la indemana. Lipsa informatiilor si a accesului la furnizorii de produse ecologice sunt unele dintre obstacolele pe care le intampina si autoritatile publice in momentul in care ar trebui aplicate reglementarile cu privire la achizitiile ecologice. Pentru ca obiectivele de mai sus sa se realizeze este necesara dezvoltarea pietei SER si a produselor ecologice: furnizorii sa poata prezenta o oferta competitiva iar clientii sa aiba acces la informatiile despre aceste produse si solutii.

Cercetarea actuala contureaza o privire de ansamblu si aduce o serie de informatii cu privire la aspecte concrete cu care se confrunta actorii economici si institutionali care constituie un segment important din piata produselor ecologice si a SER. In plus aceasta cercetarea actuala testeaza o posibila solutie in fata limitarilor precizate anterior si anume implementarea unor instrumente online care sa faca mai accesibile produsele ecologice. Aceste instrumente online urmeaza sa fie dezvoltate pe parcursul proiectului din care face partea aceasta cercetare. Instrumentele vizeaza in principal autoritatile publice care ar trebui sa devina un pol important in valorificare produselor ecologice si a SER.

Pentru a explora aceste subiecte au fost intervievate doua categorii de actori importanti: furnizorii de produse ecologice si de echipamente pentru SER (acestia vor fi numiti in continuare generic “producatori verzi”) si autoritatile publice. Tema investigatiei trateaza diferite aspecte cu privire la piata SER si a produselor ecologice.

Au fost aplicate chestionare diferite pentru cele doua categorii de actori dar au fost investigate in oglinda aceleasi problematici adaptate pentru fiecare categorie. Au fost analizate:

- principalele caracteristici ale celor doua categorii de actori intervievati;
- probleme si solutii cu privire la intrarea pe piata produselor verzi si desfasurarea activitatii economice pe aceasta piata, respectiv, pentru autoritatile publice, problemele si solutiile cu privire la implementarea proiectelor care utilizeaza SER si produse ecologice.

A. Producatorul Verde

Firmele vizate prin aceasta cercetare si denumite generic in acest context "producator verde" sunt in special firme care produc, comercializeaza sau ofera consultanta cu privire la diverse produse/echipamente care fie sunt produse in mod ecologic si/sau nu polueaza, fie au un consum redus de energie, fie sunt echipamente/ produse conexe implementarii unor sisteme care produc sau folosesc SER. Produsele furnizate de aceste firme (in calitate de producator, distribuitor sau consultant/servicii) sunt produse:

- electrocasnice;
- IT;
- igiena si sanatate
- birotica;
- constructii/cladiri/inginerie;
- echipamente de productie a energiilor din surse regenerabile.

Cercetarea este focusata in special asupra firmelor care activeaza in domeniu SER sau firme cu activitate conexasa acestuia. Avand in vedere acest obiectiv al cercetarii au fost selectate doua targuri/expozitii pentru firme care furnizeaza produse ecologice (asa cum au fost descrise anterior) care au avut loc in perioada colectarii datelor ca sursa de selectie a respondentilor. Firmele intervievate au fost selectate in mare masura din randul participantilor la aceste targuri/expozitii (unul dintre aceste evenimente a avut loc in Arad iar cel de-al doilea in Bucuresti la acestea au participat expozanti din intreaga tara si din afara tarii). Aceasta a fost o buna metoda de a asigura includerea in esantionul cercetarii a firmelor relevante pentru obiectivul propus, altfel fiind destul de greu de cuantificat care este in Romania prezenta firmelor cu activitate in domeniul SER si/sau al produselor ecologice. Esantionul de firme selectat in aceasta cercetare este unul care furnizeaza date cu valoare exploratorie in ce priveste activitatea unui numar important de actori economici in domeniul SER si al produselor ecologice.

Temele investigate de catre cercetare care vizeaza producatorii verzi:

- activitatea economica a furnizorilor de produse ecologice;
- factori care au determinat respectivii actori economici sa intre pe piata produselor/serviciilor ecologice;
- problemele cu care se confrunta furnizorii de produse ecologice si modalitati de solutionarea a acestora;

Repere metodologice

- volum esantion: 54 de firme, selectate preponderent dintre participantii la doua expozitii in domeniu produselor ecologice si SER organizate in perioada desfasurarii cercetarii, una in Arad si cealalta in Bucuresti.
- perioada colectarii datelor: 17 martie 2010 – 6 aprilie 2010
- modul de aplicare al chestionarului: marea majoritate a chestionarelor au fost completate prin interviuri fata in fata, insa au existat si chestionare completate prin interviu telefonic si chestionare auto aplicate.

Datele obtinute in urma acestei cercetari pot fi structurate in 3 capitole principalele:

1. Caracteristicile respondentilor – Producatorul Verde
2. Probleme, solutii, factori determinanti cu privire la intrarea pe piata eco si cu privire la desfasurarea activitatii pe aceasta piata.

1. Caracteristicile respondentilor – Producatorul Verde

Intrebarile prin care sunt descrise caracteristicile producatorilor verzi vizeaza urmatoarele aspecte:

- tipul de activitate al companiei;
- tipul de intreprindere;
- tipul de capital;
- sediul companiei in Romania si/sau in afara tarii;
- anul infiintarii firmei;
- tipul de produse care fac obiectul activitatii firmei;
- tipul de energie regenerabila careia se adreseaza echipamentele produse sau comercializate de firma (daca e cazul);
- categoriile de clienti care genereaza volumul cel mai mare de vanzari;
- regiunile din tara unde firmele vand produsele/serviciile.

Companiile intervievate se ocupa preponderent cu activitati de comert/distributie, 57.4% dintre respondenti, si aproape in egala masura cu activitati de productie, 55.6%, la acestea se adauga la mica distanta serviciile, 40.7% dintre firmele respondente au selectat aceasta optiune la capitolul tipul de activitate al companiei. Trebuie mentionat faptul ca aceasta intrebare permitea raspunsuri multiple, astfel ca exista companii care includ simultan mai multe dintre aceste activitati in portofoliul lor. Procentele exprimate se raporteaza la totalul firmelor respondente.

Ca tip de intreprindere exista o distributie relativ uniforma intre micro intreprinderi, IMMuri si companii mari insa ponderea cea mai mare dintre toti respondentii o ocupa IMMurile.

Cercetarea a vizat in principal firme romanesti insa la targurile unde au fost aplicate majoritatea chestionarelor au participat si firme din afara tarii care doreau sa prezinte oferta

de produse/servicii pentru posibili clienti romani si/sau sa exploreze posibilitatea de a isi extinde activitatea economica pe piata romaneasca. Marea majoritate a firmelor intervievate sunt entitati juridice romanesti, cu sediul doar in Romania sau fac parte dintr-o firma internationala iar in Romania se afla o reprezentanta a acestora – aproape 30% dintre respondenti sunt reprezentante/filiale ale unor firme internationale, doar 11% dintre respondenti sunt firme care nu au o filiala/reprezentanta in Romania.

In ce priveste capitalul investit in aceste firme desi marea majoritate sunt firme romanesti 31% dintre acestea au fost constituite cu capital strain, majoritatea sunt firme constituite cu capital romanesc si o mica pondere o ocupa firmele cu capital mixt.

Respondentii sunt firme cu sediul inregistrat in mai multe regiuni ale tarii, principalele regiuni reprezentate in esantionul de firme intervievate sunt, in ordine: Muntenia, Transilvania, Banat, Crisana. Firmele din Muntenia sunt prezente in numarul cel mai mare in esantion dar in acelasi timp ele sunt furnizori pentru clienti din toate zonele tarii, sunt principalele firme care distribuie produsele si serviciile lor in toata tara. Principalele regiuni in care respondentii comercializeaza produsele/serviciile ecologice: sunt Muntenia, Transilvania si Banat.

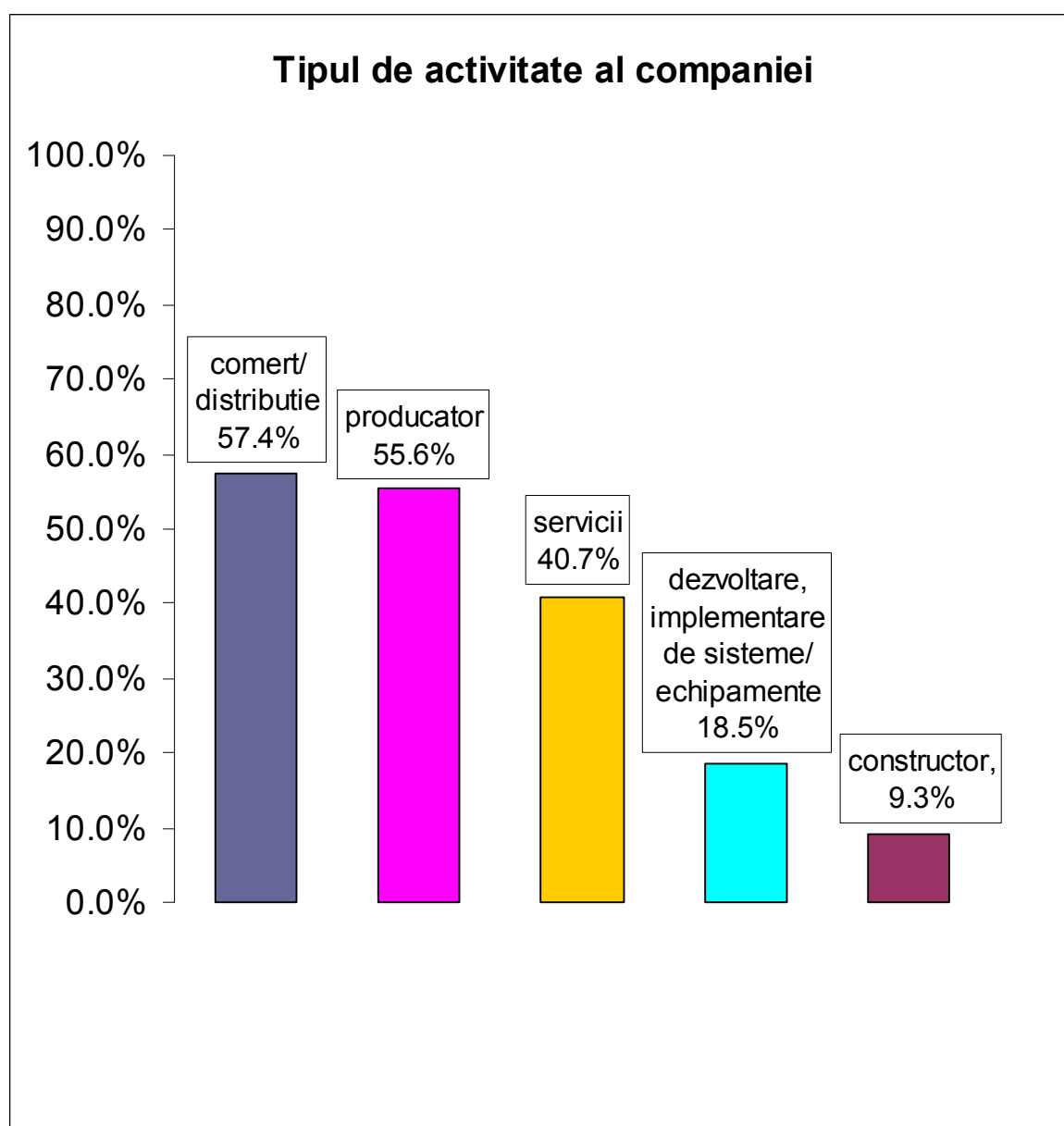
Activitatea firmelor respondente este de data relativ recenta, intr-adevar initiativa privata in Romania s-a putut dezvolta incepand cu anul 1989 dupa o luga perioada de timp. Insa activitatea producatorilor verzi s-a intensificat in special dupa anul 2000 astfel 47% dintre respondenti sunt firme infiintate in intervalul 2000 – 2009, doar 20% sunt firme infiintate inainte de 1989 si acestea sunt firme care si-au extins domeniul de activitate in ultimii ani sau firme cu sediul central in strainatate care au intrat pe piata Romaneasca dupa 1989.

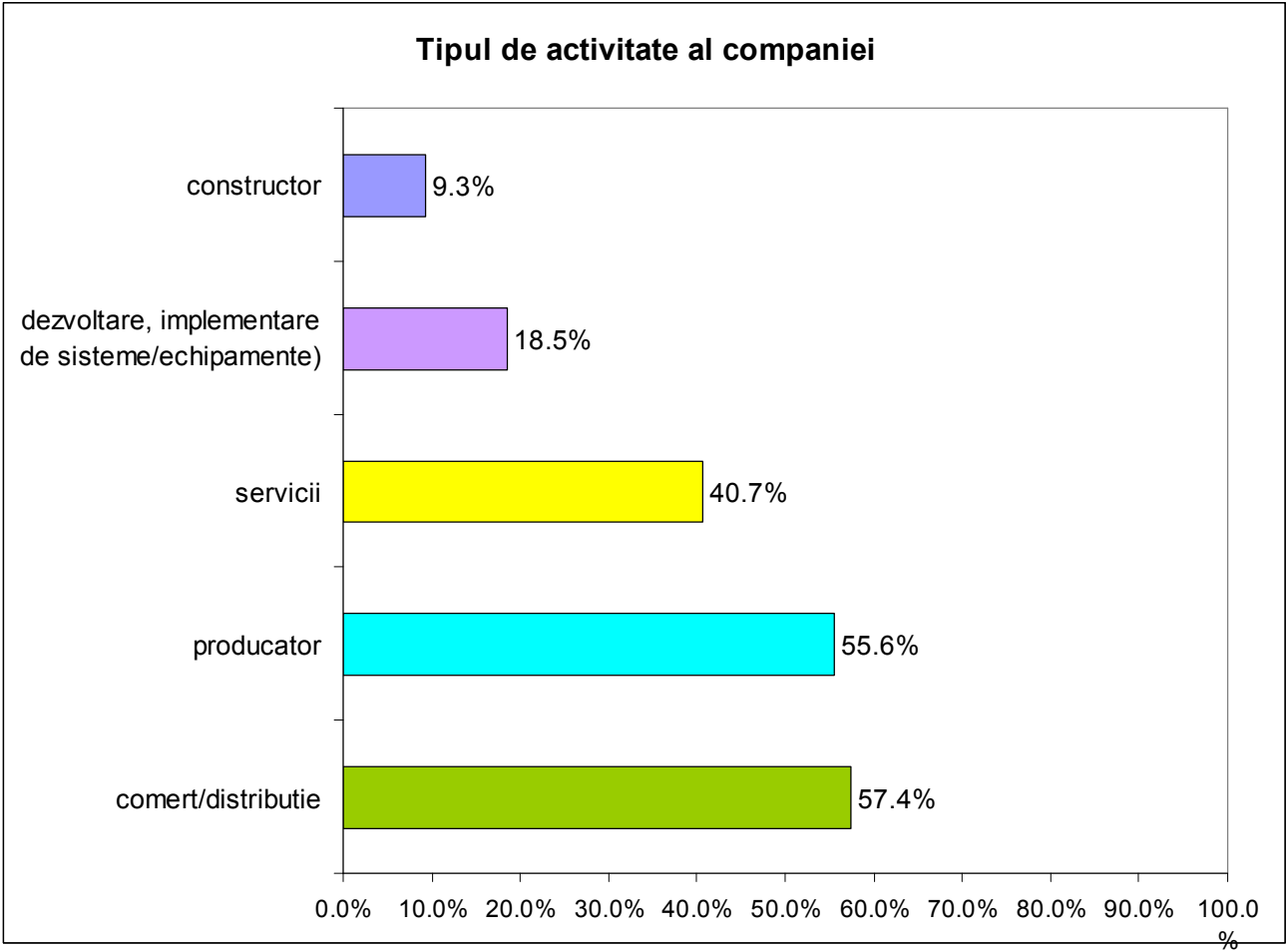
Datorita preocuparii principale a acestui proiect cu privire la SER, majoritatea firmelor selectate in esantionul de respondenti la chestionar sunt firme care produc echipamente de productie a energiei din surse regenerabile, acestea reprezinta aproape 60% dintre respondenti.

Cei mai importanti clienti ca volum de vanzari pentru firmele intervievate sunt companiile si autoritatile publice. Clientii companii se situeaza pe primul loc iar pe locul doi ca importanta se situeaza clientii autoritati publice la distanta mare de prima categorie. Pe locul trei, de asemenea la distanta mare de primele doua categorii se situeaza categoria de clienti persoane fizice. Pe baza notelor acordate de respondenti categoriilor de clienti enumerate in chestionar a fost calculat un coeficient de importanta din care a reiesit ordinea optiunilor.

Tipul de activitate al companiei

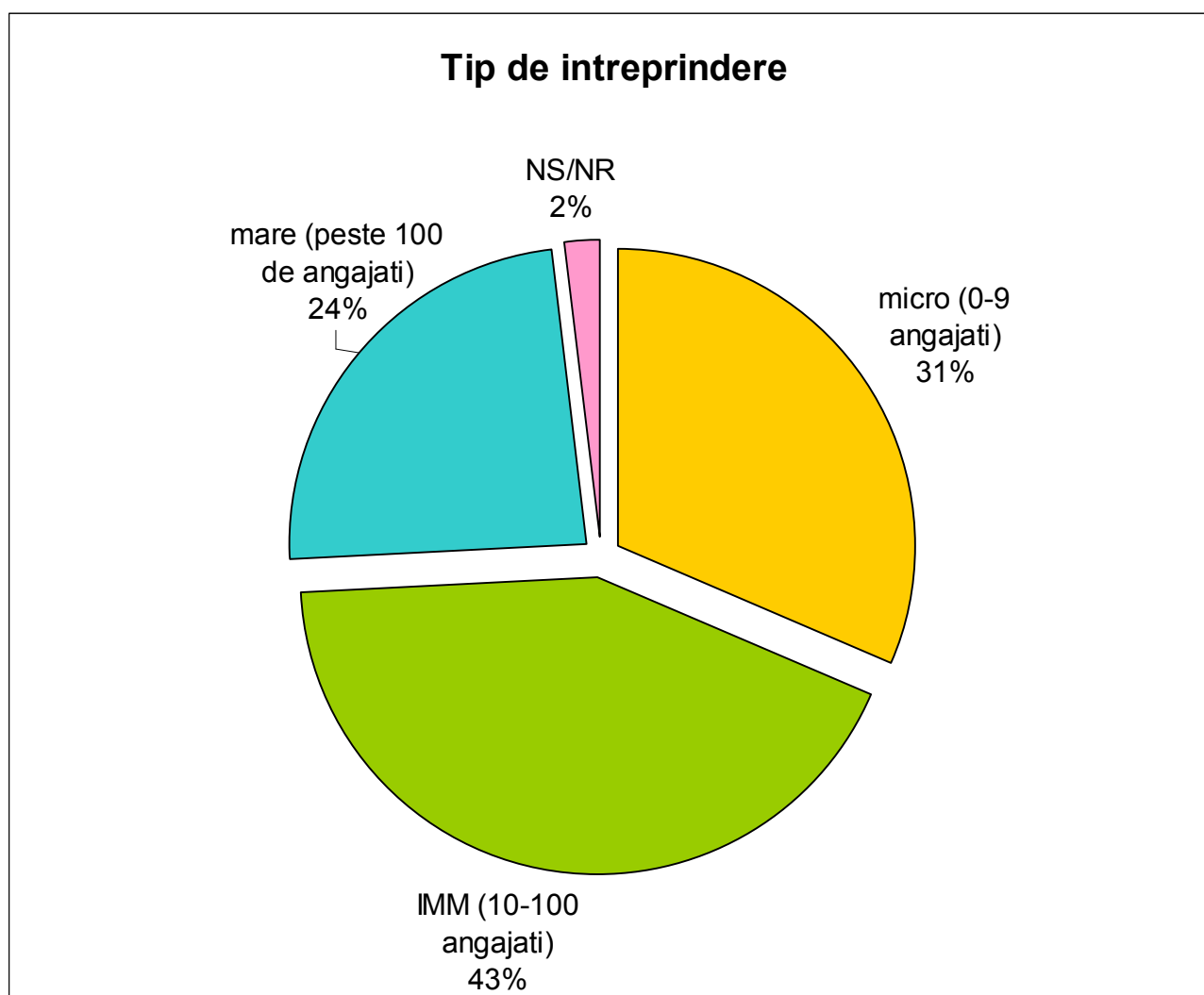
comert/distributie	57.4%
producator	55.6%
servicii	40.7%
dezvoltare, implementare de sisteme/echipamente)	18.5%
constructor	9.3%

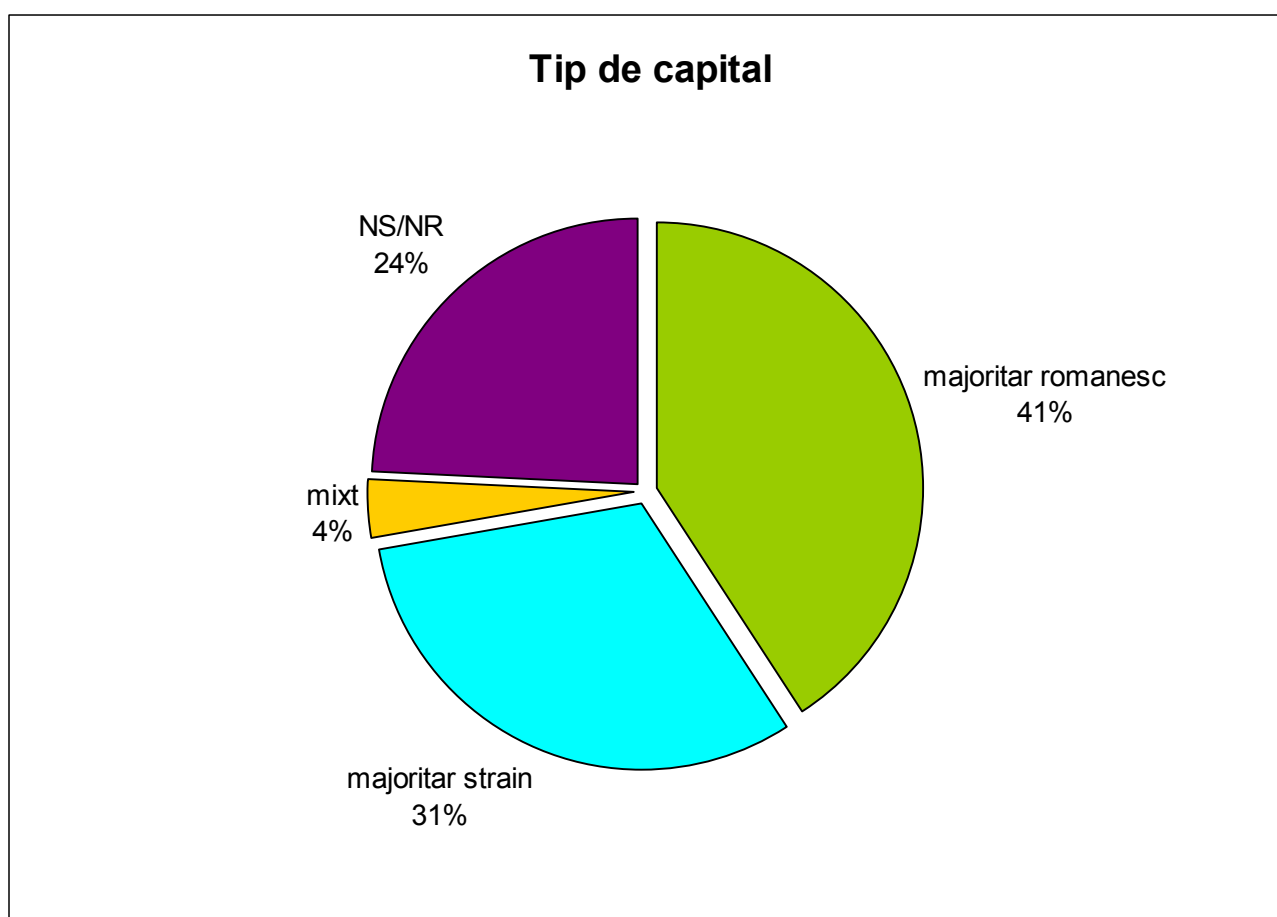
Tip de intreprindere

micro (0-9 angajati)	31 %
IMM (10-100 angajati)	43 %
mare (peste 100 de angajati)	24 %
NS/NR	2 %
TOTAL	100.0%

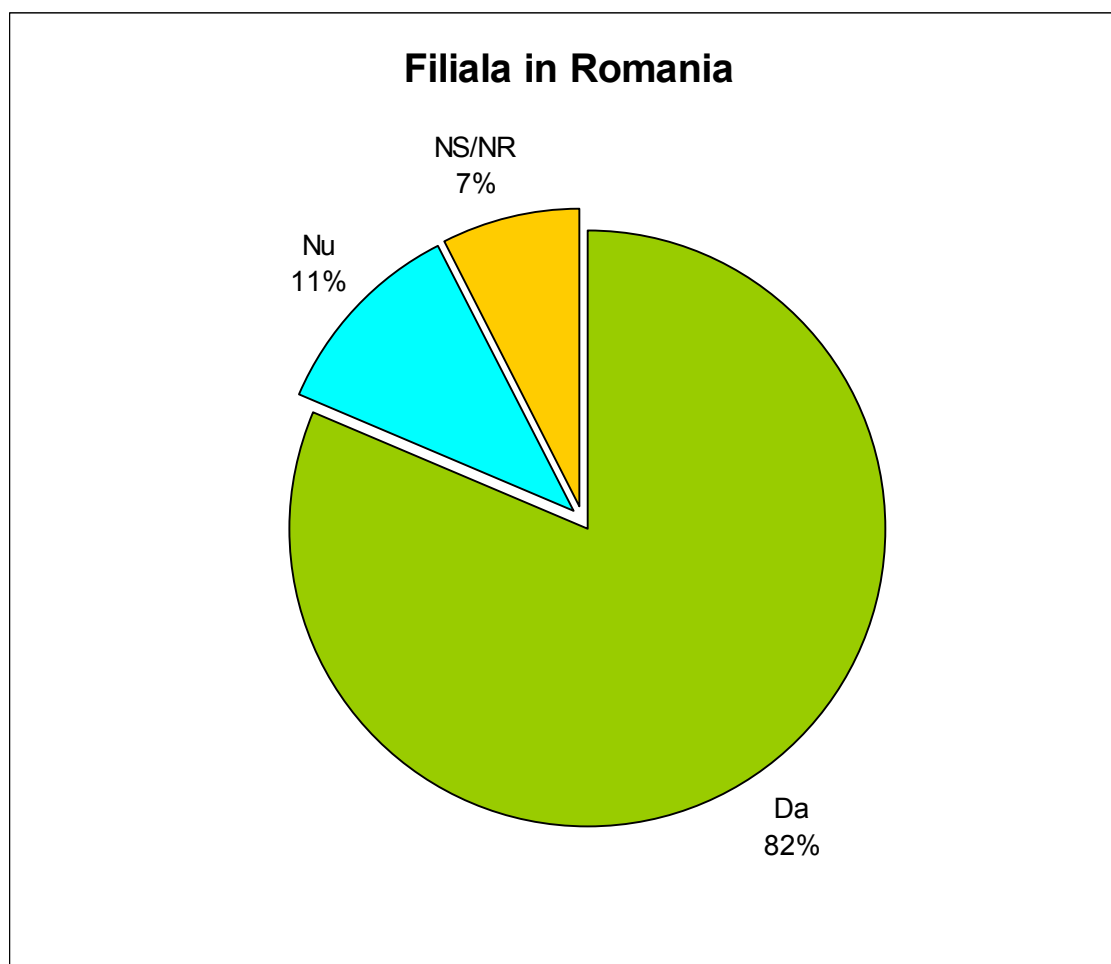
Tip de capital

majoritar romanesc	41 %
majoritar strain	31 %
mixt	4 %
NS/NR	24 %

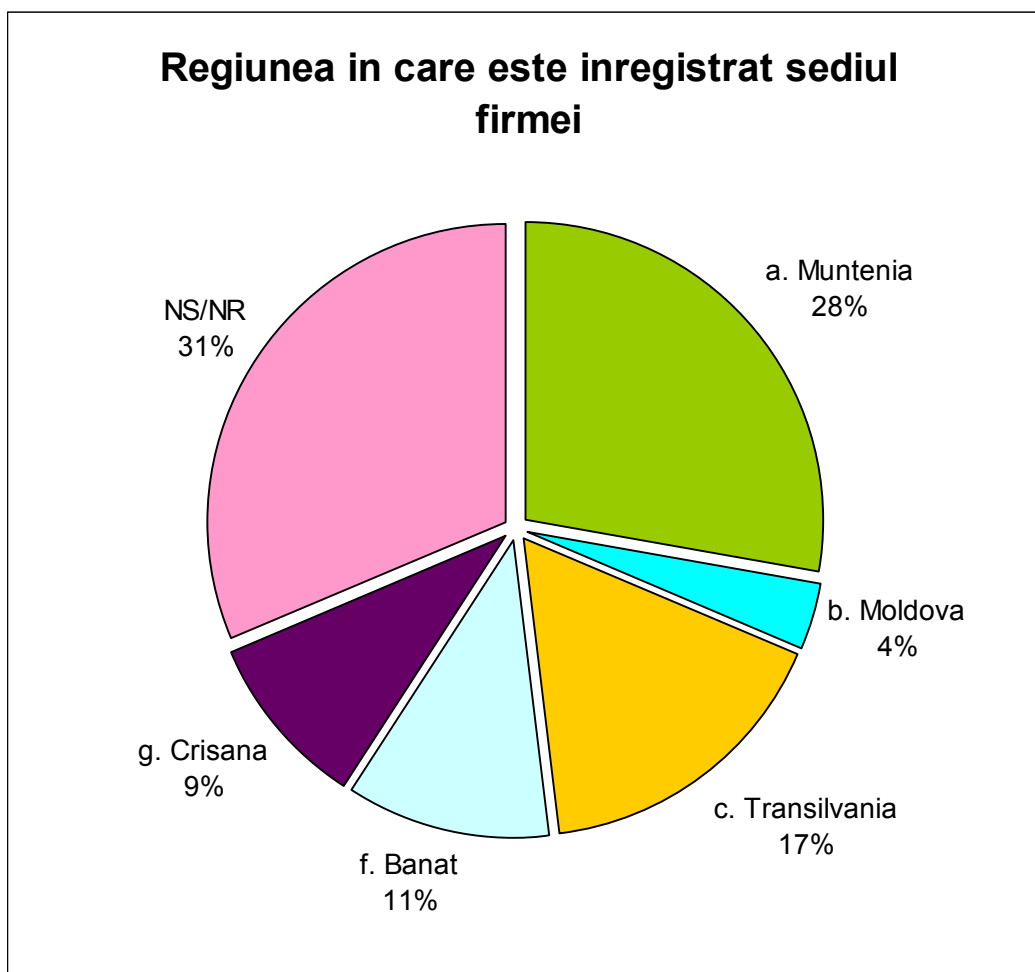
Filiala in Romania

Da	82%
Nu	11%
NS/NR	7%

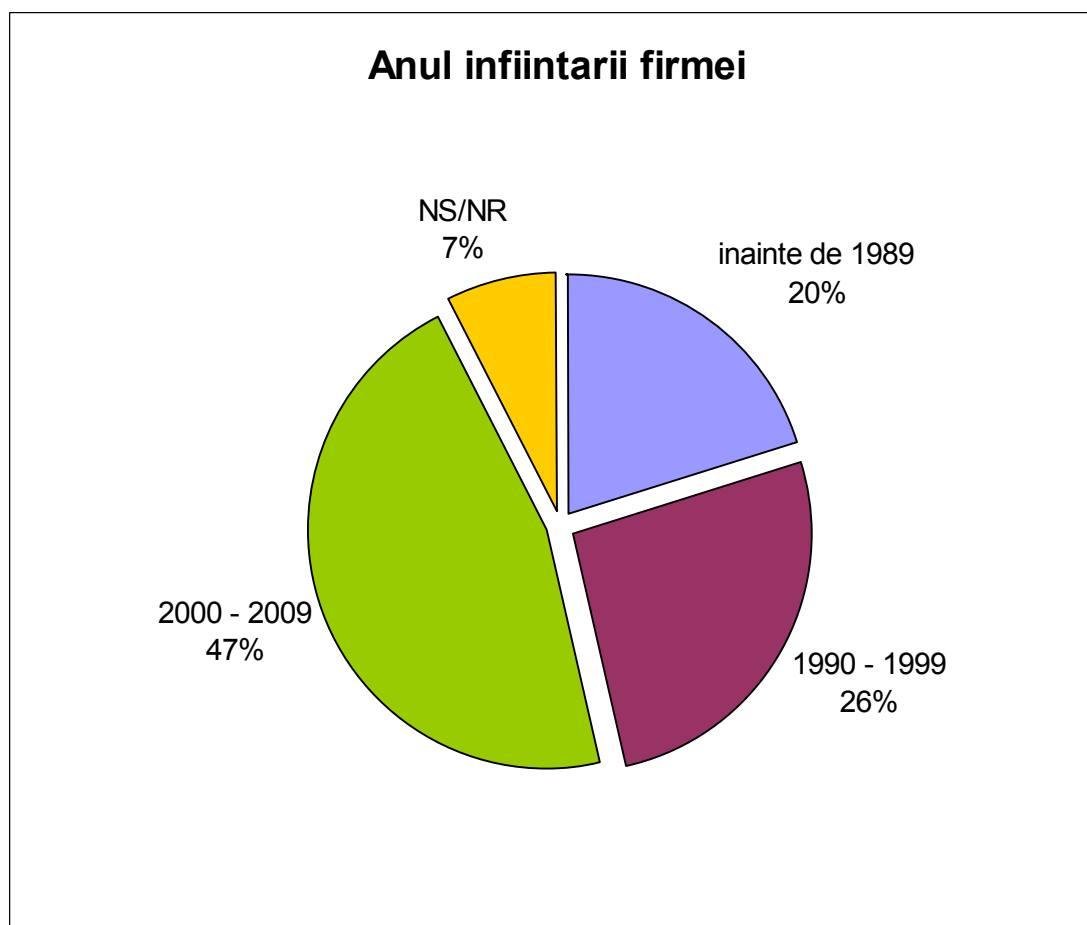
Regiunea in care este inregistrat sediul firmei

a. Muntenia	28%
b. Moldova	4%
c. Transilvania	17%
f. Banat	11%
g. Crisana	9%
NS/NR	31%

inainte de 1989	20%
1990 - 1999	26%
2000 - 2009	47%
NS/NR	7%

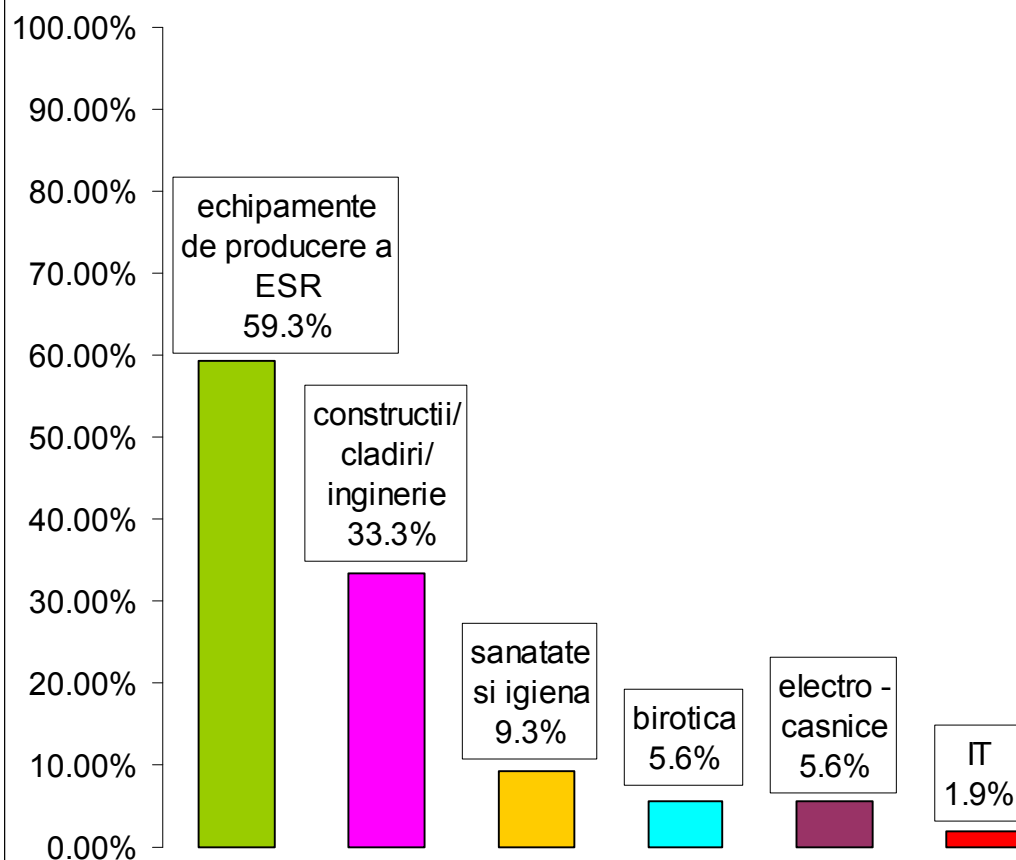
Anul infiintarii firmei

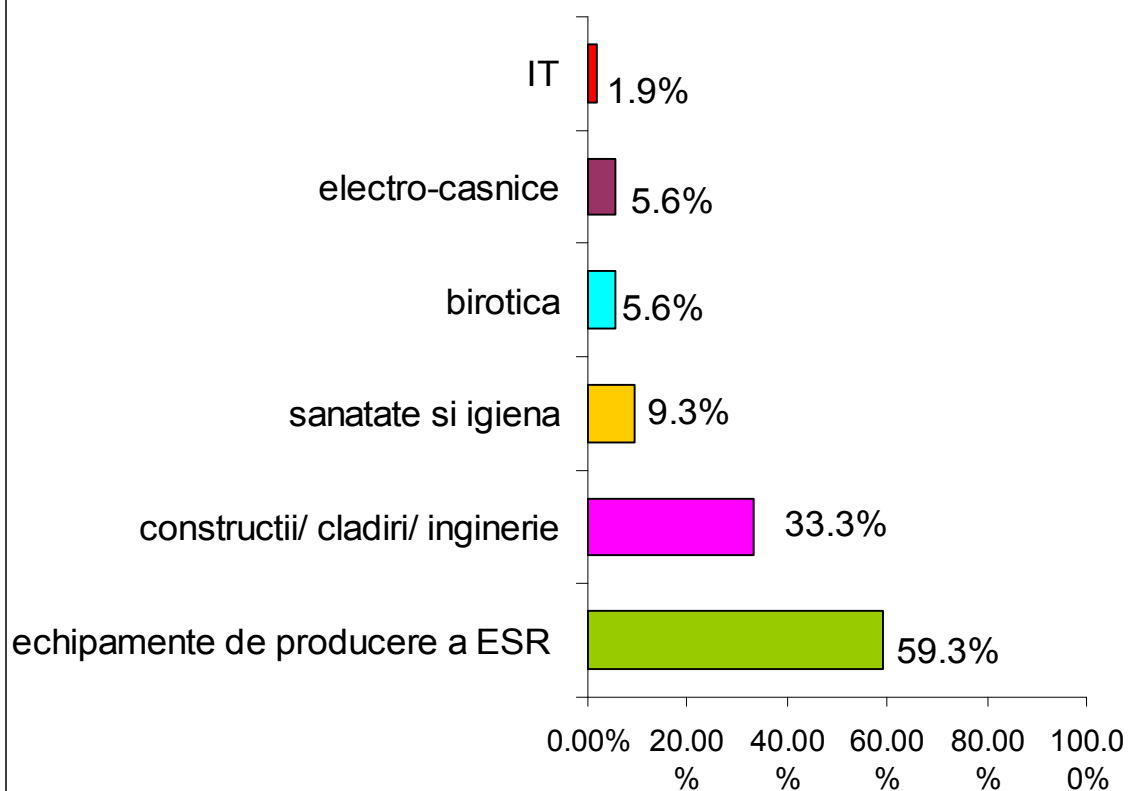
Ce tip de produse ecologice produceti sau comercializati?

Ce tip de produse ecologice produceti sau comercializati?					
IT	.birotica	electro-casnice	sanatate si igiena	constructii/ cladiri/ inginerie	echipamente de productie a energiilor din surse regenerabile
1.90%	5.60%	5.60%	9.30%	33.30%	59.30%

Ce tip de produse ecologice produceti sau comercializati?

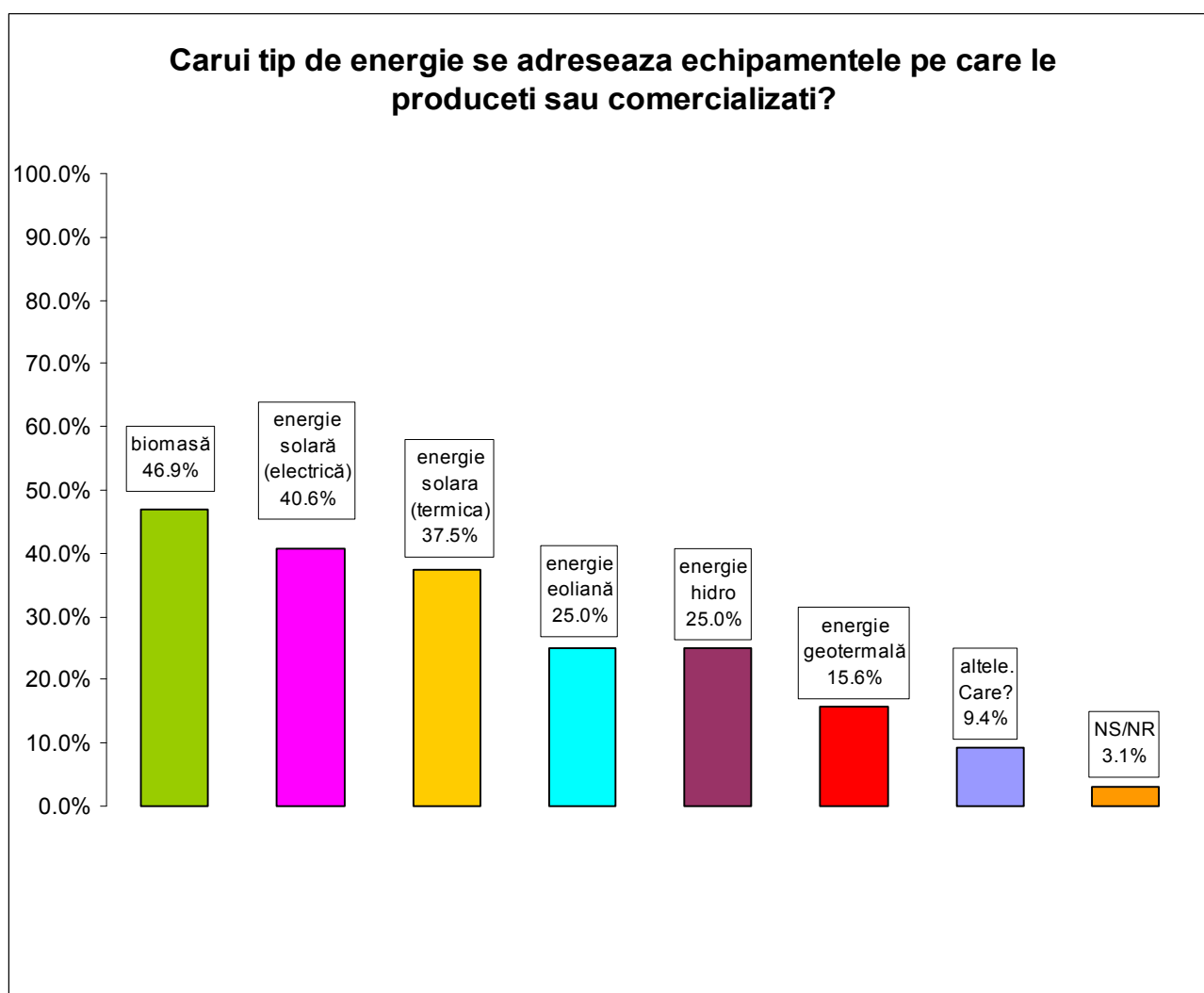
Ce tip de produse ecologice produceti sau comercializati?

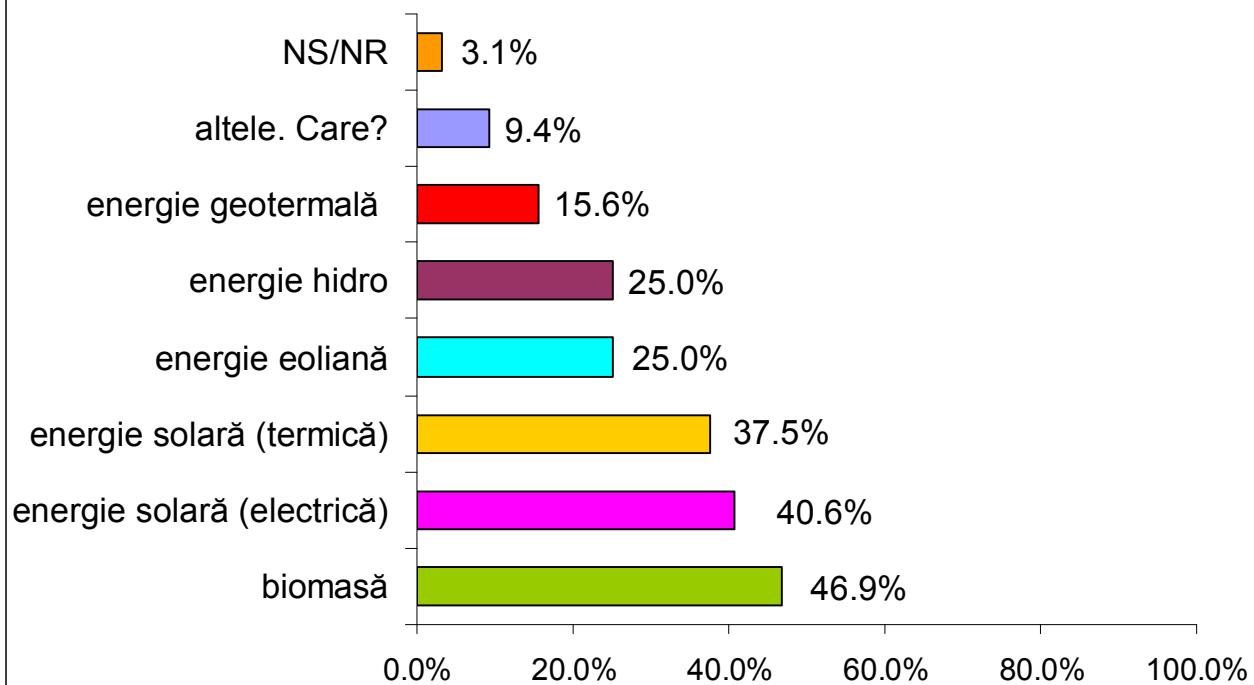
		Ce tip de produse ecologice produceti sau comercializati?					
		a. electro-casnice	b. IT	c. sanatate si igiena	d. constructii/ cladiri/ inginerie	e. birotica	f. echipamente de productie a energiilor din surse regenerabile
Tipul de activitate al companiei	a. producator	3.70%	0.00%	5.56%	18.52%	1.85%	37.04%
	b. comert/distributie	3.70%	1.85%	5.56%	18.52%	5.56%	33.33%
	c. dezvoltare implementare de sisteme/echipamente	0.00%	0.00%	1.85%	3.70%	1.85%	16.67%
	d. constructor	0.00%	0.00%	0.00%	5.56%	1.85%	9.26%
	e. servicii	0.00%	0.00%	1.85%	7.41%	1.85%	18.52%
Tip intreprindere	micro intreprindere (0-9 angajati)	1.85%	0.00%	3.70%	12.96%	3.70%	20.37%
	IMM	3.70%	1.85%	5.56%	14.81%	0.00%	24.07%
	mare	0.00%	0.00%	0.00%	3.70%	1.85%	14.81%
Tip de capital	Romanesc	0.0%	1.9%	7.4%	13.0%	1.9%	20.4%
	Strain	3.7%	0.0%	1.9%	5.6%	1.9%	18.5%
	Mixt	0.0%	0.0%	0.0%	3.7%	0.0%	1.9%

Carui tip de energie se adreseaza echipamentele pe care le produceti sau comercializati?

biomasă	46.9%
energie solară (electrică)	40.6%
energie solară (termică)	37.5%
energie eoliană	25.0%
energie hidro	25.0%
energie geotermală	15.6%
alte. Care?	9.4%
NS/NR	3.1%

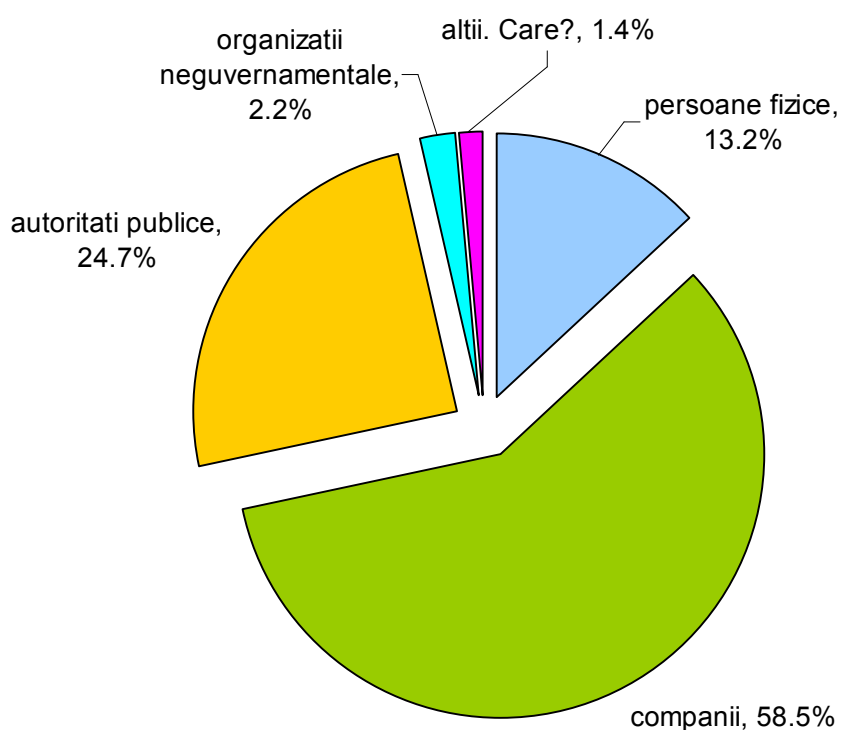

Carui tip de energie se adreseaza echipamentele pe care le producati sau comercializati?

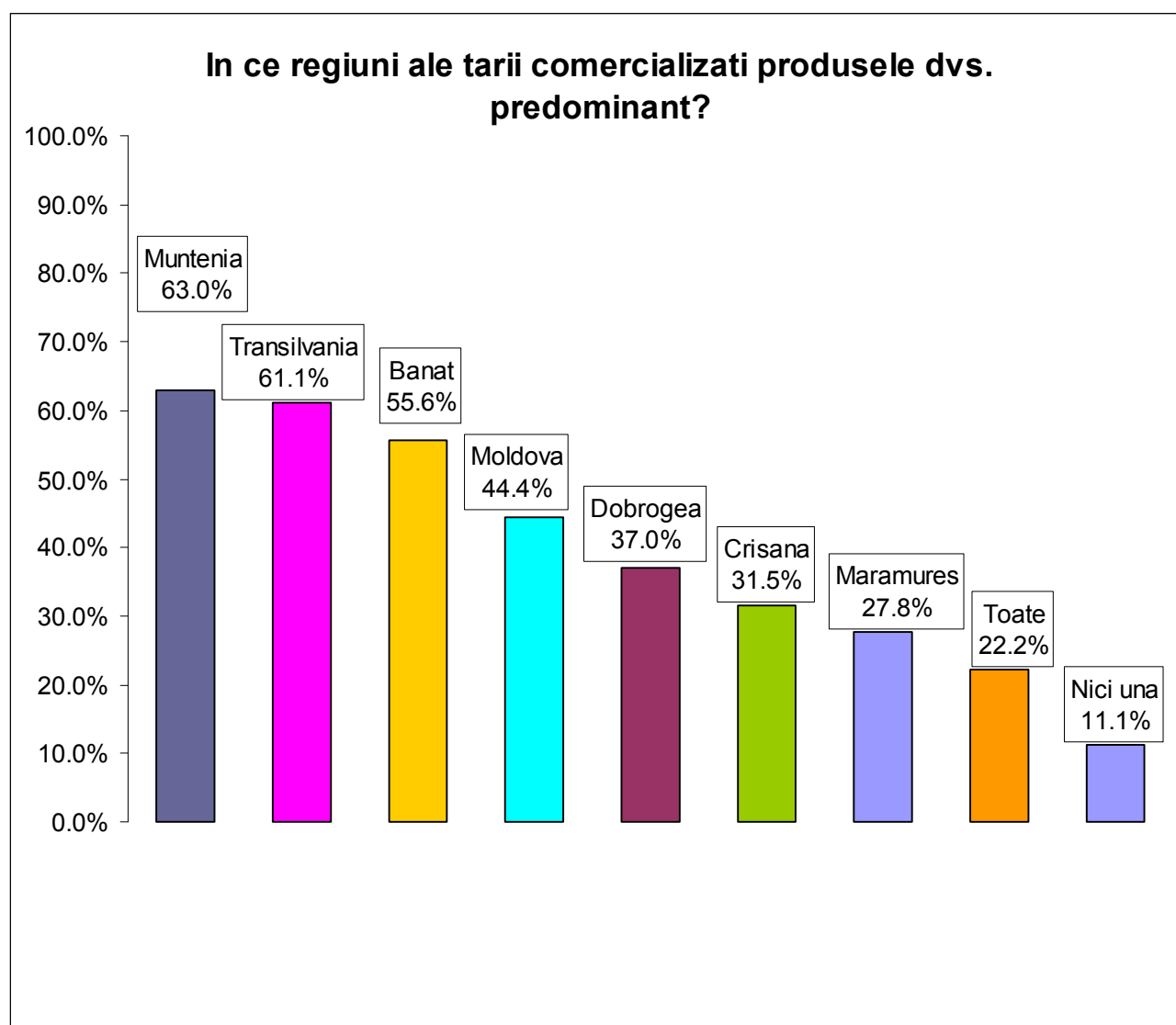
Dintre clientii companiei dvs. care sunt categoriile care genereaza volumul cel mai mare de vanzari de produse ecologice?

Dintre clientii dvs. care sunt categoriile care genereaza volumul cel mai mare de vanzari de produse ecologice?

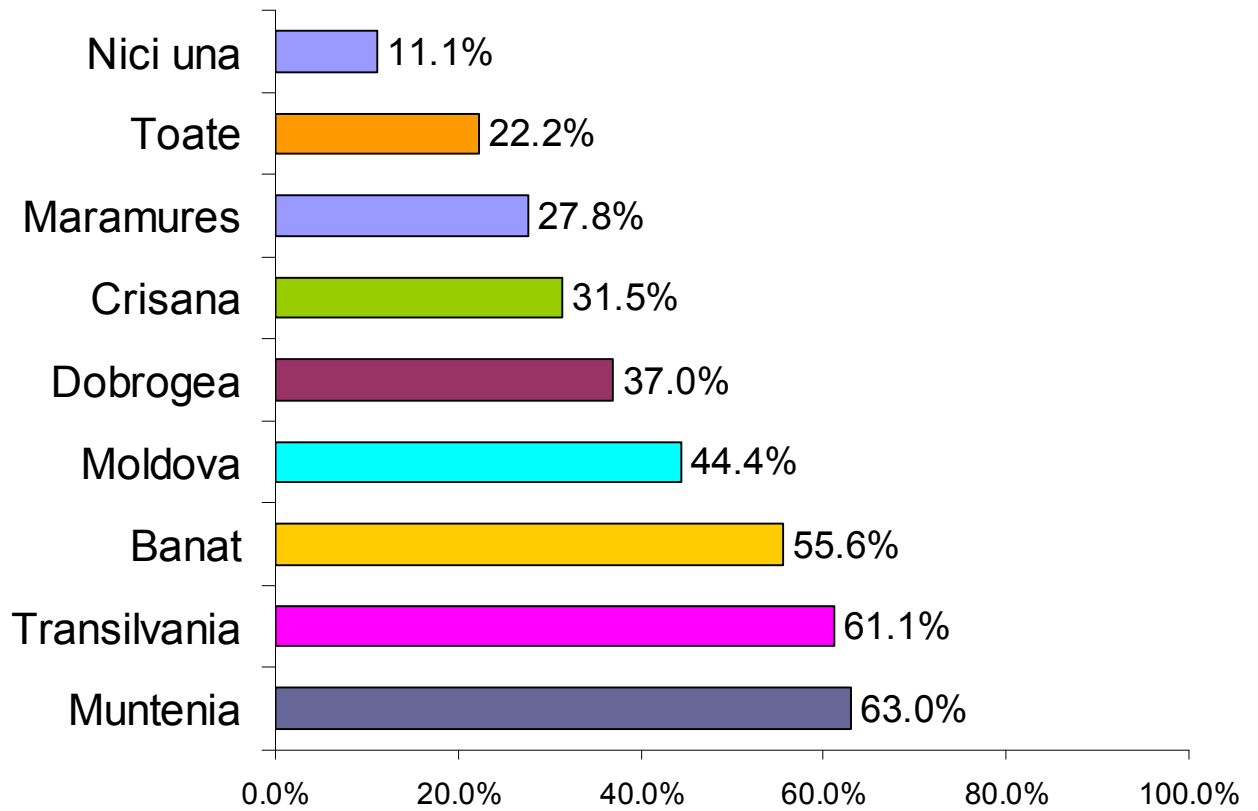

In ce regiuni ale tarii comercializati produsele dvs. predominant?

Muntenia	63.0%
Transilvania	61.1%
Banat	55.6%
Dobrogea	37.0%
Crisana	31.5%
Maramures	27.8%
Toate	22.2%
Nici una	11.1%

In ce regiuni ale tarii comercializati produsele dvs. predominant?

		In ce regiuni ale tarii comercializati produsele dvs. predominant?								
		a. Muntenia	b. Moldova	c. Transilvania	d. Maramures	e. Dobrogea	f. Banat	g. Crisana	h. Nici una	i. Toate
Ce tip de produse ecologice produceti sau comercializati?	a. electro-casnice	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	3.7%	1.9%	1.9%	1.9%
	b. IT	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	0.0%	1.9%
	c. sanatate si igiena	5.6%	5.6%	7.4%	1.9%	3.7%	3.7%	1.9%	0.0%	0.0%
	d. constructii/ cladiri/ inginerie	20.4%	18.5%	18.5%	13.0%	14.8%	24.1%	14.8%	3.7%	11.1%
	e. birotica	3.7%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%
	f. echipamente de productie a energiilor din SRE	35.2%	24.1%	31.5%	11.1%	16.7%	27.8%	13.0%	9.3%	9.3%

		In ce regiuni ale tarii comercializati produsele dvs. predominant?								
		a. Muntenia	b. Moldova	c. Transilvania	d. Maramures	e. Dobrogea	f. Banat	g. Crisana	h. Nici una	i. Toate
Regiunea unde firma are sediul in Romania	a. Muntenia	22.2%	18.5%	20.4%	11.1%	18.5%	18.5%	14.8%	3.7%	9.3%
	b. Moldova	3.7%	3.7%	1.9%	0.0%	1.9%	1.9%	0.0%	0.0%	0.0%
	c. Transilvania	11.1%	9.3%	14.8%	5.6%	3.7%	7.4%	3.7%	0.0%	3.7%
	d. Maramures	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	e. Dobrogea	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	f. Banat	7.4%	3.7%	7.4%	3.7%	3.7%	5.6%	3.7%	0.0%	1.9%
	g. Crisana	3.7%	3.7%	5.6%	3.7%	3.7%	5.6%	5.6%	0.0%	3.7%

2. Probleme, solutii, factori determinanti cu privire la intrarea pe piata produselor ecologice si cu privire la desfasurarea activitatii pe aceasta piata.

Dupa cum apreciaza respondentii la chestionar principalele motive care au determinat intrarea lor pe piata produselor ecologice au fost, in ordinea aceasta:

- necesitatea de a proteja mediul
- existenta oportunitatii de piata
- cererile clientilor sau colaboratorilor

La o distanta mai mare se situeaza motivatiile legate de existenta unor stimulente guvernamentale.

Principalele problemele care afecteaza activitatea furnizorilor de produse ecologice sunt legate in primul rand de birocratie si procedurile de acreditare dificile, urmate de lipsa facilitatilor fiscale. Dincolo problemele in relatia cu autoritatile, descrisa prin cele doua aspecte enumerate anterior, urmatorul aspect problematic tine de lipsa de informare/educare/ constientizare a clientilor despre produsele ecologice.

Dupa cum afirma respondentii, aspectul cel mai putin problematic pentru acestia este lipsa personalului calificat/ experți.

La capitolul alte probleme au fost enumerate o serie de reformulari ale problemelor deja enumerate in chestionar dar au fost mentionate si doua alte aspecte problematice complementare cu problemele deja mentionate si care contribuie la definirea dificultatilor intampinate in demersul de dezvoltare a pietei de produse verzi:

- Un prim aspect se refera la lipsa resurselor pentru **co finantare** in cazul proiectelor care fac obiectul unei finantari nerambursabile sau beneficiaza de inlesniri fiscale.
- Al doilea aspect problematic se refera la absenta unei **abordari strategice pe termen lung** cu privire la investitiile in produse si surse regenerabile de energie si implicit un nivel scazut de constietizare cu privire la importanta si avantajele unor astfel de investitii cum este de exemplu investitia in **cladiri verzi**.

“ lipsa finantarilor private, co finantari”

“slaba constientizare a cererii de cladiri verzi la nivelul pietei Romania”

“solutiile de eficientizare pe termen lung sunt pe ultimul loc, investitiile neglijate”

Solutiile propuse de catre producatorii verzi la problemele ce le afecteaza activitatea economica vizeaza in primul rand relatia cu autoritatile si se refera la implementarea unor masuri care sa reduca birocratia si coruptia in procesul de implementare a proiectelor de achizitie de produse ecologice sau de implementare a SER.

O alta solutie importanta pentru producatorii verzi se refera la educarea si informarea tuturor categoriilor de public tinta cu privire la produsele ecologice si SER si cu privire la necesitatea implementarii acestor solutii.

Producatorii verzi intervievati vad ca o solutie si accesul la finantari nerambursabile precum si surse private de cofinantare in proiectele cu finantare nerambursabila.

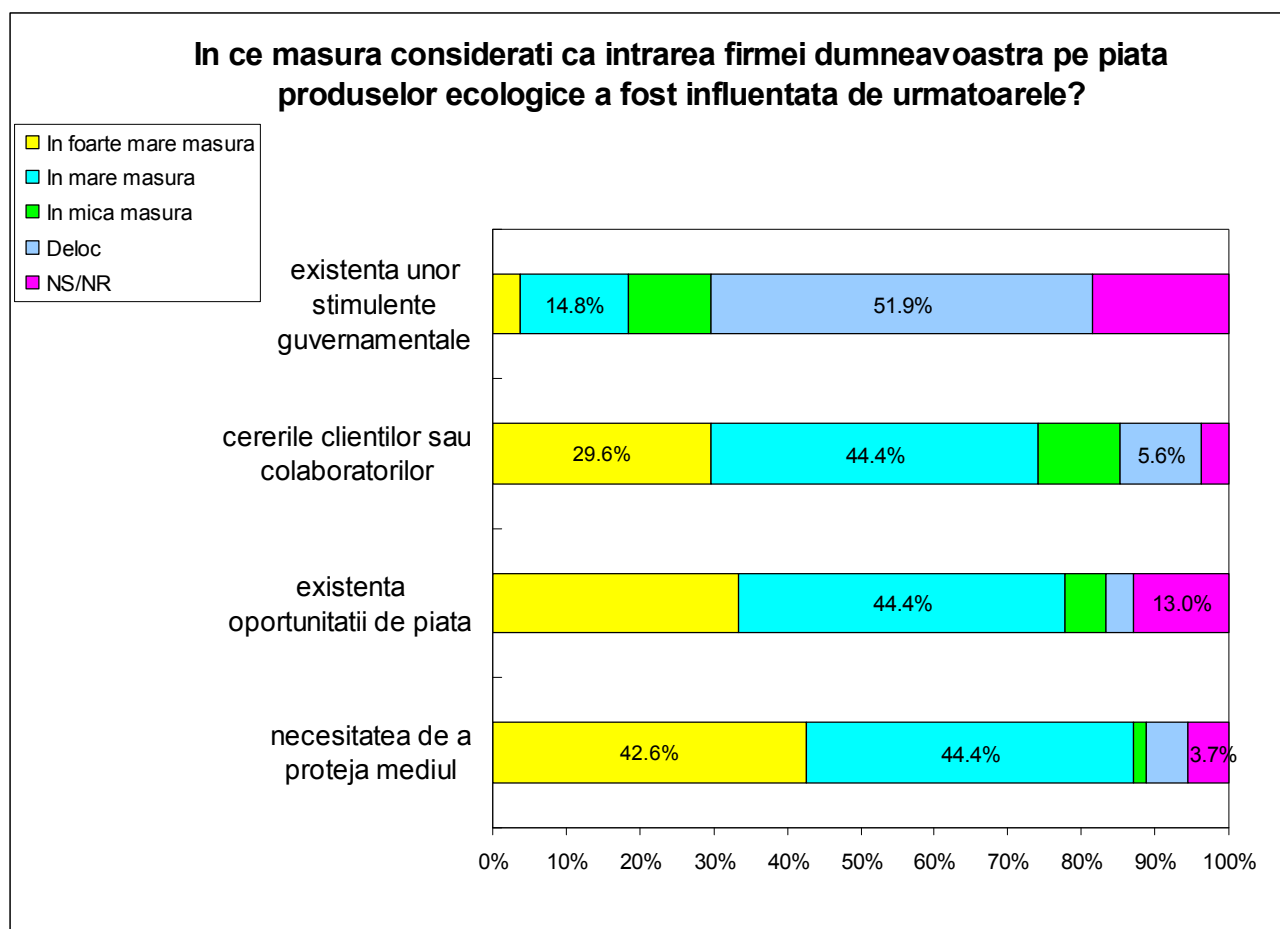
Sintetizand, acestea sunt principalele solutii propuse de producatorii verzi in fata problemelor cu care se confrunta:

- birocratie flexibila;

- masuri care sa diminueze coruptia;
- comunicare – informare pentru publicul tinta;
- facilitati financiare si co – finantari;
- respectarea legii in raport cu poluatorii, intensificarea controalelor in vederea respectarii normelor de protectie a mediului;

In ce masura considerati ca intrarea firmei dumneavoastra pe piata produselor ecologice a fost influentata de urmatoarele?

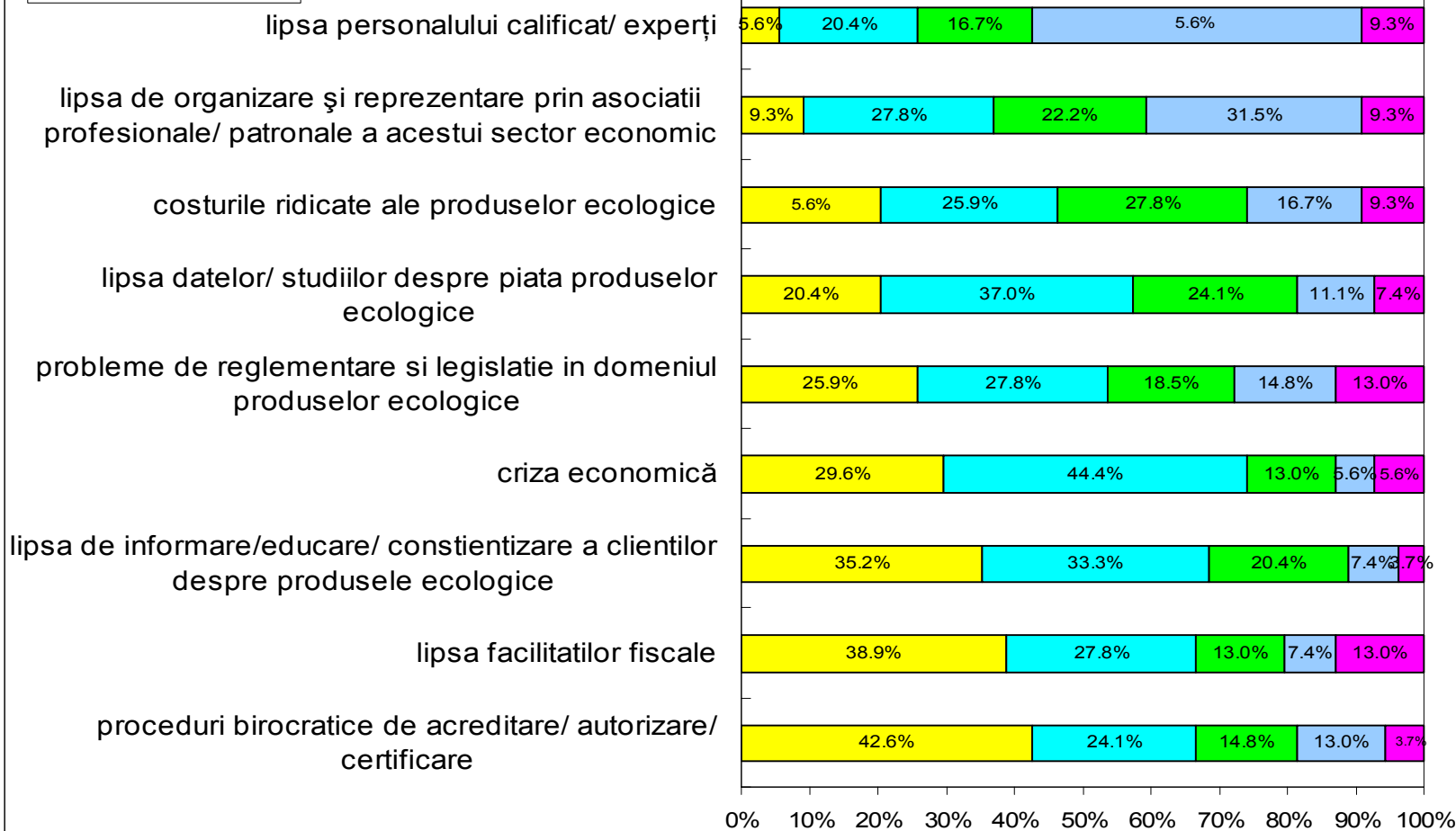
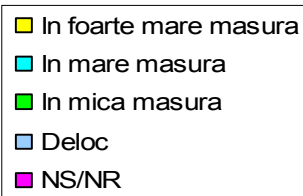
	In foarte mare masura	In mare masura	In mica masura	Deloc	NS/NR
a. existenta oportunitatii de piata	33.3%	44.4%	5.6%	3.7%	13.0%
b. existenta unor stimulente guvernamentale	3.7%	14.8%	11.1%	51.9%	18.5%
c. necesitatea de a proteja mediul	42.6%	44.4%	1.9%	5.6%	5.6%
d. cererile clientilor sau colaboratorilor	29.6%	44.4%	11.1%	11.1%	3.7%

In ce masura urmatoarele probleme afecteaza activitatea dvs. economica?

	In foarte mare masura	In mare masura	In mica masura	Deloc	NS/NR
a. lipsa de informare/educare/constientizare a clientilor despre produsele ecologice	35.2%	33.3%	20.4%	7.4%	3.7%
b. lipsa datelor/ studiilor despre piata produselor ecologice	20.4%	37.0%	24.1%	11.1%	7.4%
c. costurile ridicate ale produselor ecologice	20.4%	25.9%	27.8%	16.7%	9.3%
d. proceduri birocratice de acreditare/ autorizare/ certificare	42.6%	24.1%	14.8%	13.0%	5.6%
e. lipsa facilitatilor fiscale	38.9%	27.8%	13.0%	7.4%	13.0%
f. probleme de reglementare si legislatie in domeniul produselor ecologice	25.9%	27.8%	18.5%	14.8%	13.0%
g. lipsa personalului calificat/ experți	5.6%	20.4%	16.7%	48.1%	9.3%
h. lipsa de organizare și reprezentare prin asociatii profesionale/ patronale a acestui sector economic	9.3%	27.8%	22.2%	31.5%	9.3%
i. criza economică	29.6%	44.4%	13.0%	5.6%	7.4%

In ce masura urmatoarele probleme afecteaza activitatea dvs. economica?

B. Autoritatile publice

Un aspect important in demersul de dezvoltare a pietei de produse si servicii ecologice il reprezinta dezvoltarea capacitatii autoritatilor publice de a implementa proiecte care valorifica produse ecologice si/sau cu utilizare SRE. Comisia Europeana are un demers sustinut in directia promovarii achizitiilor publice ecologice pentru toate statele membre. Sectorul public, prin puterea mare de cumparare pe care o detine, poate contribui semnificativ la dezvoltarea pietei produselor ecologice si implicit la protejarea mediului.

Actuala cercetare exploreaza in ce masura este dezvoltat programul achizitiilor publice ecologice la nivelul autoritatilor publice locale. Ipoteza de pornire a acestui demers de cercetare este aceea ca programul de achizitii ecologice la nivelul autoritatilor publice este insuficient dezvoltat. In acest sens este important sa determinam care sunt factorii care contribuie la implementarea reglementarilor in domeniul achizitiilor publice ecologice si care sunt factorii care blocheaza acest demers, care este cererea de produse ecologice si de SRE la nivelul autoritatilor publice si care sunt sursele de informare pe care institutiile publice se bazeaza in demersul de achizitii publice ecologice.

Cercetarea urmareste urmatoarele aspecte principale in intentia de a determina cum autoritatile publice pot devenii un actor activ important pe piata produselor ecologice:

- ce tip de proiecte cu utilizare SRE sunt implementate la nivelul autoritatilor publice, SRE utilizata, ce tip de produse ecologice sunt achizitionate deja;
- factorii determinanti pentru implementarea proiectelor cu utilizare SRE;
- probleme si solutii in raport cu achizitiile publice ecologice;
- proiectii de viitor
 - o implementarea de noi proiecte cu utilizare SRE;
 - o achizitia de noi produse ecologice;

Repere metodologice

- volum esantion: 88 de autoritati publice locale, primarii de orase si municipii din toata tara, care au raspuns aleator cererii de a participa la cercetare din totalul de 268 de municipii si orase, ceea ce insemnana ca volumul acestui esantion reprezinta aproximativ o treime din universul investigat. Eroarea de esantionare pentru acest volum de populatie si de esantion este de maxim +/- 8,5%.
- perioada colectarii datelor: 19 martie 2010 – 6 aprilie 2010
- modul de aplicare al chestionarului: chestionare auto aplicate (transmise prin telefon, fax).

Datele rezultate in urma cercetarii au fost grupate in urmatoarele sectiuni:

1. diagnoza situatiei actuale

- autoritatile publice, regiune – localizare;
 - scurta evaluare cu privire la:
 - proiectele cu utilizare SRE implementate;
 - sursa de energie regenerabila utilizata de autoritatile publice;
 - produse ecologice utilizate;
 - aspecte care contribuie la implementarea proiectelor ecologice;
2. Probleme si solutii;
 3. Intentii si proiectii viitoare
 - intentii de achizitii publice ecologice;

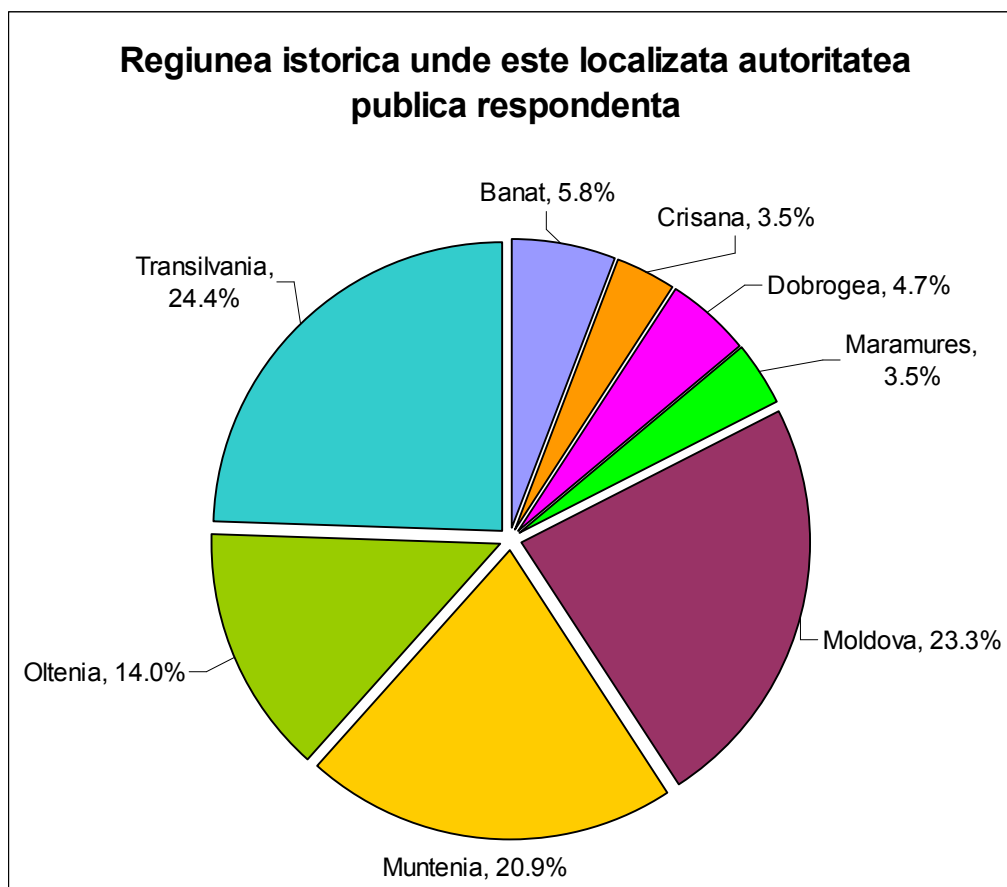
1. Diagnoza Situatiei actuale

Autoritatile publice regiune - localizare

Autoritatile publice locale respondente sunt distribuite relativ uniform in marile provincii istorice ale Romaniei. Sunt reprezentate in esantion in ordinea urmatoare Transilvania, Moldova si Muntenia. Cumuland Muntenia cu Oltenia putem spune ca zona de sud a tarii este majoritar reprezentata in aceste esantion.

Regiunea istorica unde este localizata autoritatea publica respondentă

Banat	5.8%
Crisana	3.5%
Dobrogea	4.7%
Maramures	3.5%
Moldova	23.3%
Muntenia	20.9%
Oltenia	14.0%
Transilvania	24.4%

Proiecte cu utilizare SRE implementate, produse ecologice utilizate

Primul si cel mai relevant aspect constatat la evaluarea situatiei actuale din punctul de vedere al achizitiilor publice ecologice in cadrul institutiilor intervievate este faptul ca achizitiile ecologice au o pondere foarte mica in activitatea acestor institutii.

Astfel la capitolul proiecte cu utilizare a surselor regenerabile de energie SRE tipul de proiect cu ponderea cea mai mare este iluminatul public stradal cu panouri fotovoltaice si lampi eficiente energetic si acest tip de proiect este implementat de doar 20% dintre institutiile respondente. Cu o pondere si mai mica de 15% dintre respondenti este urmatorul tip de proiect si anume panouri solare pe cladiri publice. Toate celelalte tipuri de proiecte cu utilizare SRE au o pondere extrem de mica si din datele adunate prin aceasta cercetare nu reiese ca ar exista un alt tip de proiect care sa fie implementat in mai mare masura decat cele mentionate deja.

Urmarind distributia pe regiuni in ce priveste implementarea acestui tip de proiecte se poate observa ca regiunea cu ponderea cea mai mare este Muntenia (cu proiecte ce constau in panouri solare pe cladiri publice si iluminat stradal cu panouri fotovoltaice si lampi eficiente energetic) urmata de Moldova unde sunt implementate acelasi tip de proiecte ca si in Muntenia dar cu o pondere mai mica decat in prima regiune. La o

distanța mare de primele două regiuni se situează Transilvania unde ponderea cea mai mare o au proiectele de iluminat public stradal.

În ce privește sursele de energie regenerabilă utilizate în instituțiile publice răspunsul majoritar cu o pondere de aproape 70% este "nici una". La distanța foarte mare cu o pondere de aproape 6% se situează utilizarea panourilor solare pe clădirile publice destinate producerii energiei electrice.

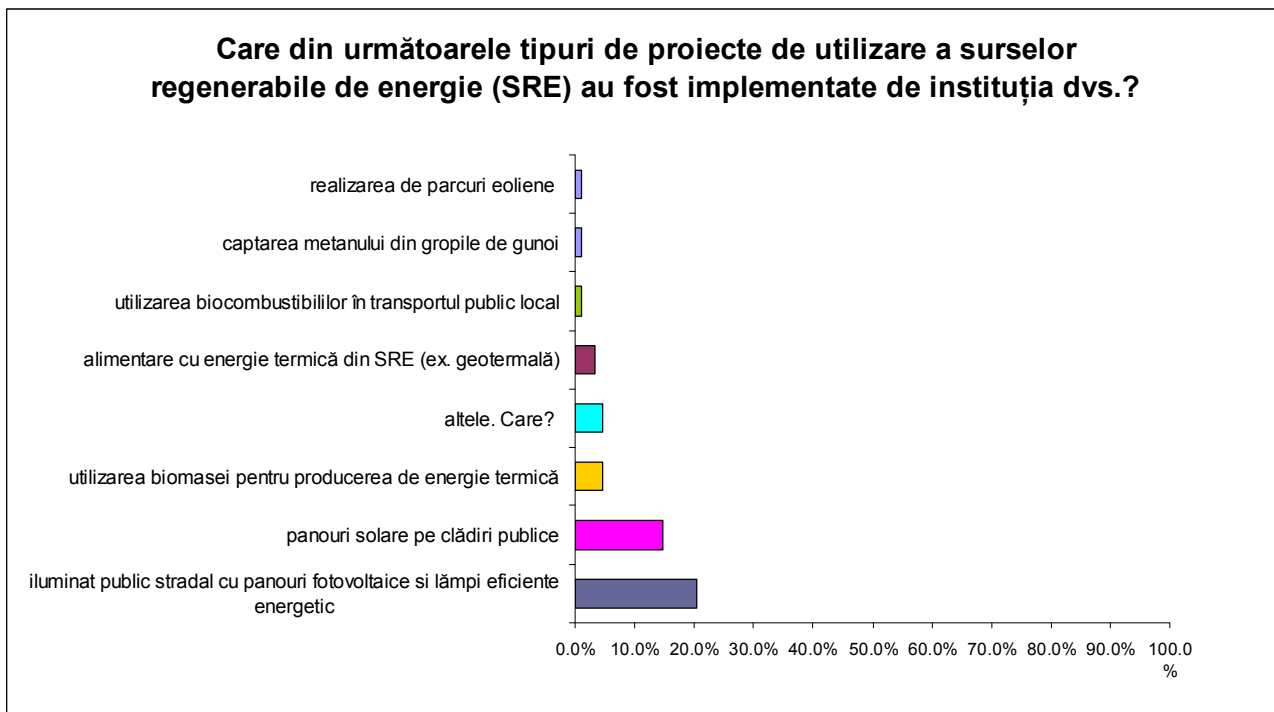
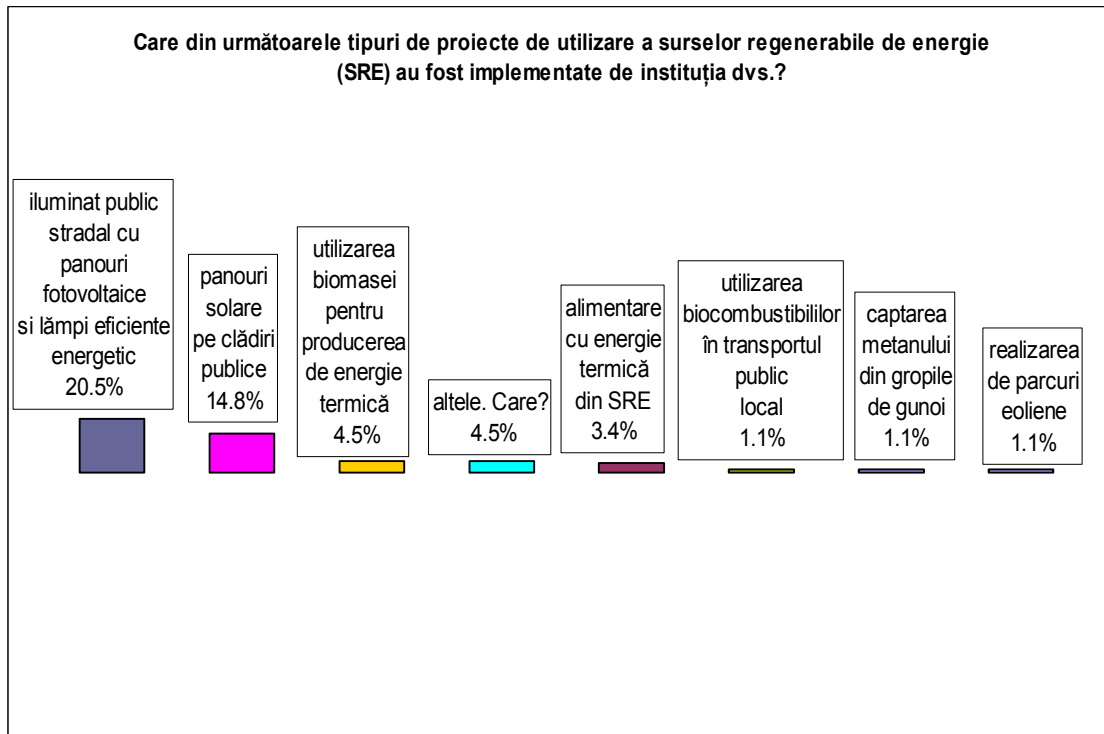
Regiunile care au ponderea cea mai mare la capitolul "nici sursă" de energie regenerabilă utilizată în instituțiile publice sunt în ordine: Transilvania și, cu ponderi egale Muntenia și Moldova, urmate la distanța mare de Banat.

Situația achiziției de produse ecologice este semnificativ mai bună decât situația utilizării de SRE și a implementării proiectelor cu utilizare SRE. Astfel principalele produse ecologice utilizate sunt echipamentele IT cu consum redus de energie (computere, imprimante, copiatoare) aproape 65% dintre instituțiile respondente au achiziționat astfel de produse. Următoarele două tipuri de produse achiziționate sunt produse de birou (hârtie reciclată) cu o pondere de aproape 24% din esanșion și electrocasnice cu consum redus de energie cu 20.5% din totalul respondenților.

În percepția respondenților principalele aspecte care determină implementarea proiectelor cu utilizare SRE sunt în ordine: necesitatea de a proteja mediul, necesitatea de aliniere la standardele UE și costul avantajos al energiei din surse regenerabile. O pondere foarte mică în determinarea implementării proiectelor cu utilizare SRE o au existența stimulentele guvernamentale.

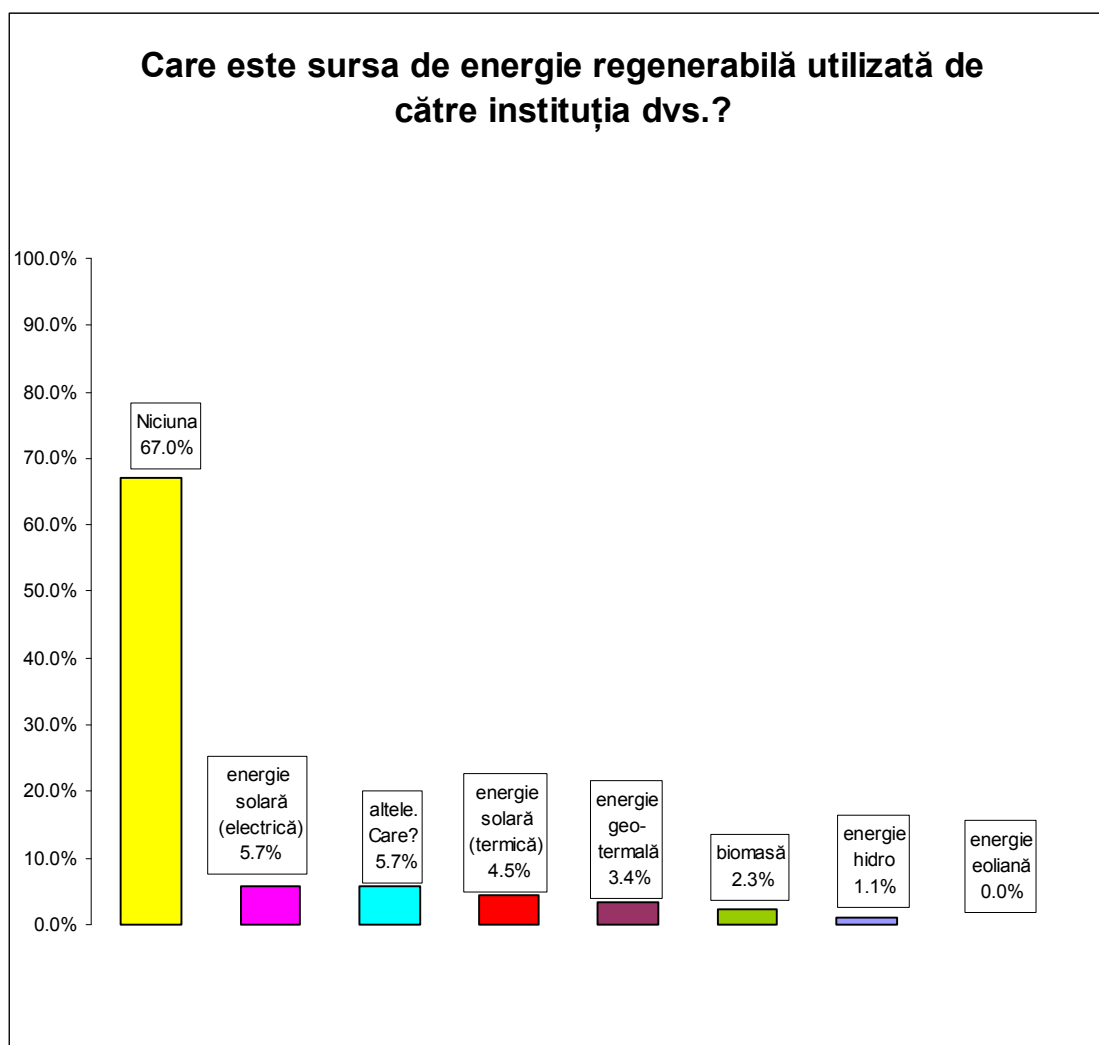
Care din următoarele tipuri de proiecte de utilizare a surselor regenerabile de energie (SRE) au fost implementate de instituția dvs.?

iluminat public stradal cu panouri fotovoltaice și lămpi eficiente energetic	20.5%
panouri solare pe clădiri publice	14.8%
utilizarea biomasei pentru producerea de energie termică	4.5%
altele. Care?	4.5%
alimentare cu energie termică din SRE (ex. geotermală)	3.4%
utilizarea biocombustibililor în transportul public local	1.1%
captarea metanului din gropile de gunoi	1.1%
realizarea de parcuri eoliene	1.1%

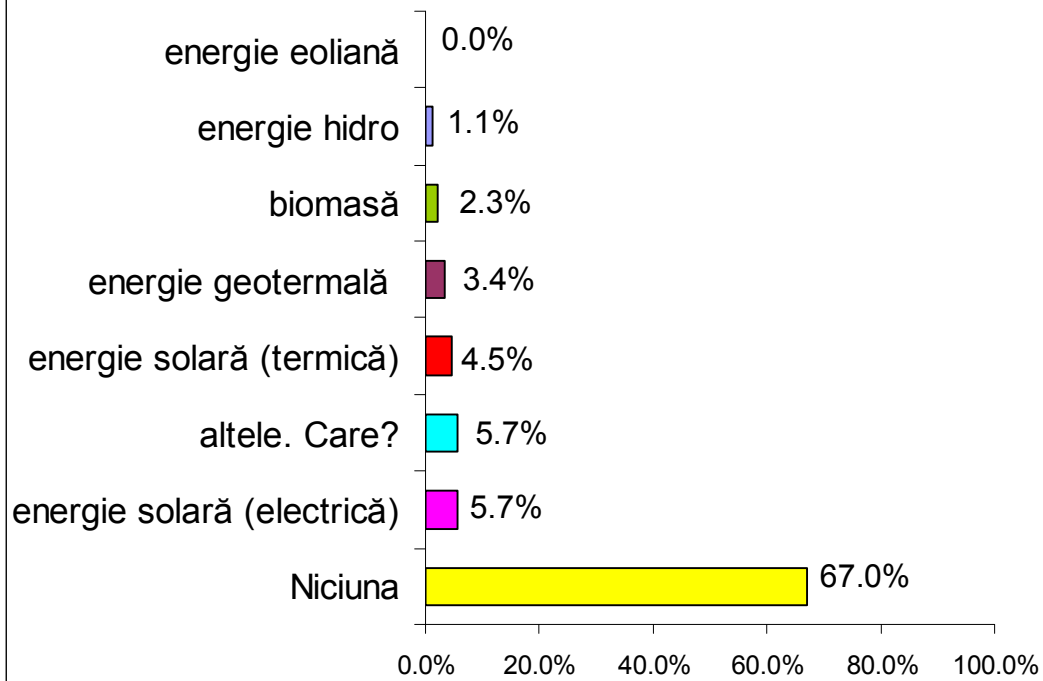

Care este sursa de energie regenerabilă utilizată de către instituția dvs.?

Nici una	67.0%
energie solară (electrică)	5.7%
altele. Care?	5.7%
energie solară (termică)	4.5%
energie geotermală	3.4%
biomasă	2.3%
energie hidro	1.1%
energie eoliană	0.0%

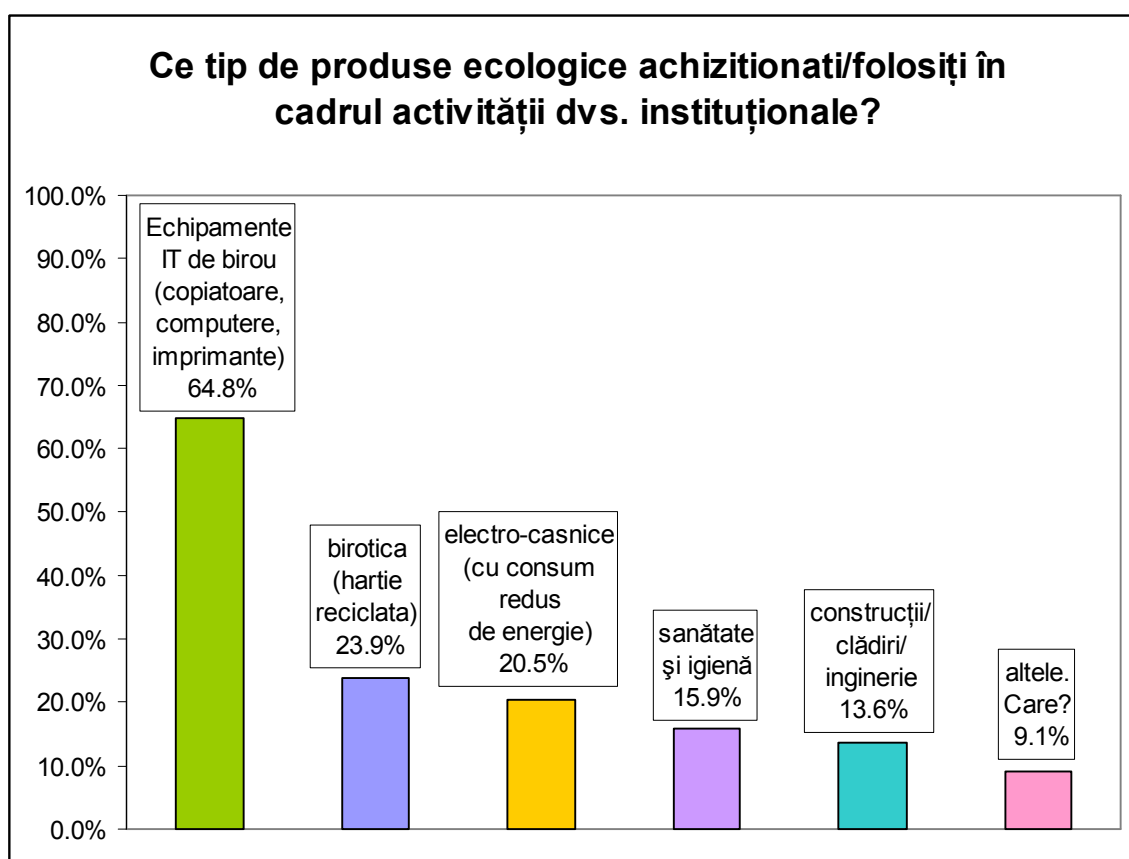
Care este sursa de energie regenerabilă utilizată de către instituția dvs.?

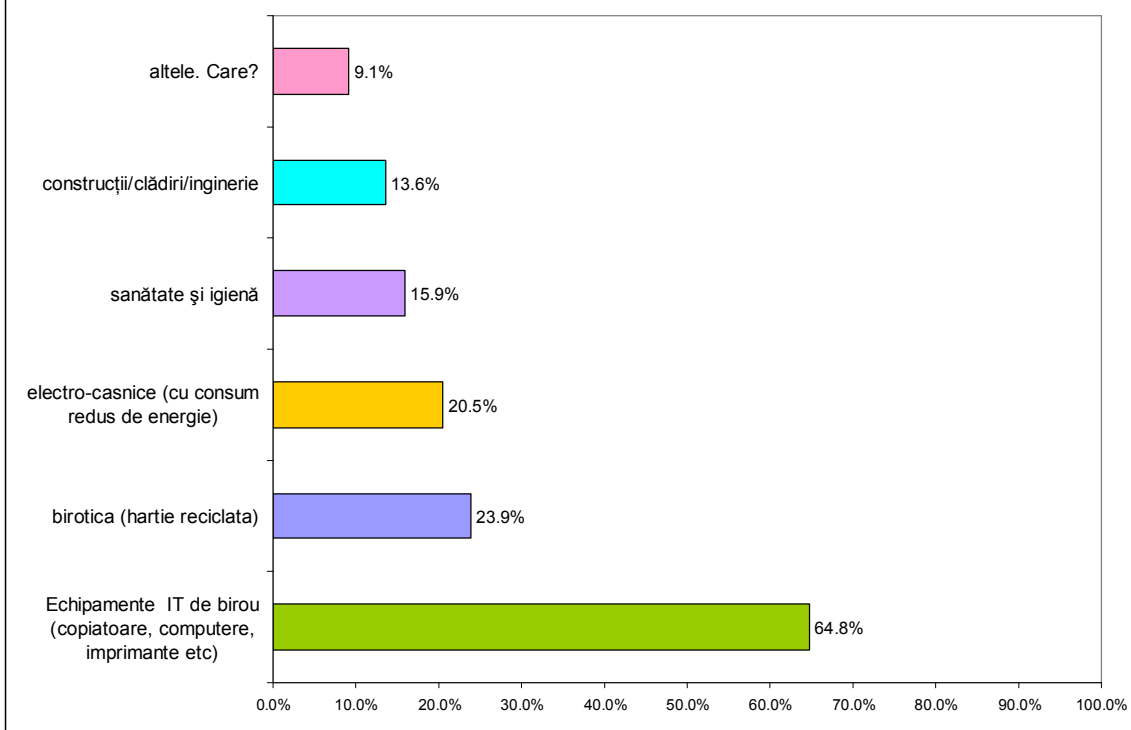
		Banat	Crisana	Dobrogea	Maramures	Moldova	Muntenia	Oltenia	Transilvania
Care din următoarele tipuri de proiecte de utilizare a surselor regenerabile de energie (SRE) au fost implementate de instituția dvs.?	a. panouri solare pe clădiri publice	1.1%	1.1%	0.0%	1.1%	3.4%	4.5%	2.3%	1.1%
	b. iluminat public stradal cu panouri fotovoltaice și lămpi eficiente energetic	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	5.7%	5.7%	2.3%	4.5%
	c. alimentare cu energie termică din SRE (ex. geotermală)	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	1.1%	0.0%
	d. utilizarea biocombustibililor în transportul public local	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%
	e. captarea metanului din gropile de gunoi	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%
	f. utilizarea biomasei pentru producerea de energie termică	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	2.3%	0.0%	1.1%	2.3%
	g. realizarea de parcuri eoliene	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%
Care este sursa de energie regenerabilă utilizată de către instituția dvs.?	a. energie solară (termică)	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	1.1%	1.1%
	b. energie solară (electrică)	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	1.1%	2.3%	1.1%	0.0%
	c. energie eoliană	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
	d. biomasă	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	1.1%
	e. energie geotermală	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	1.1%	0.0%
	f. energie hidro	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%
	g. altele. Care?	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	1.1%	1.1%	2.3%
	h. Nici una	5.7%	1.1%	4.5%	1.1%	14.8%	14.8%	4.5%	18.2%

Ce tip de produse ecologice achizitionati/folosiți în cadrul activității dvs. instituționale?

Echipamente IT de birou (copiatoare, computere, imprimante etc)	64.8%
birotica (hartie reciclata)	23.9%
electro-casnice (cu consum redus de energie)	20.5%
sanătate și igienă	15.9%
construcții/clădiri/inginerie	13.6%
altele. Care?	9.1%

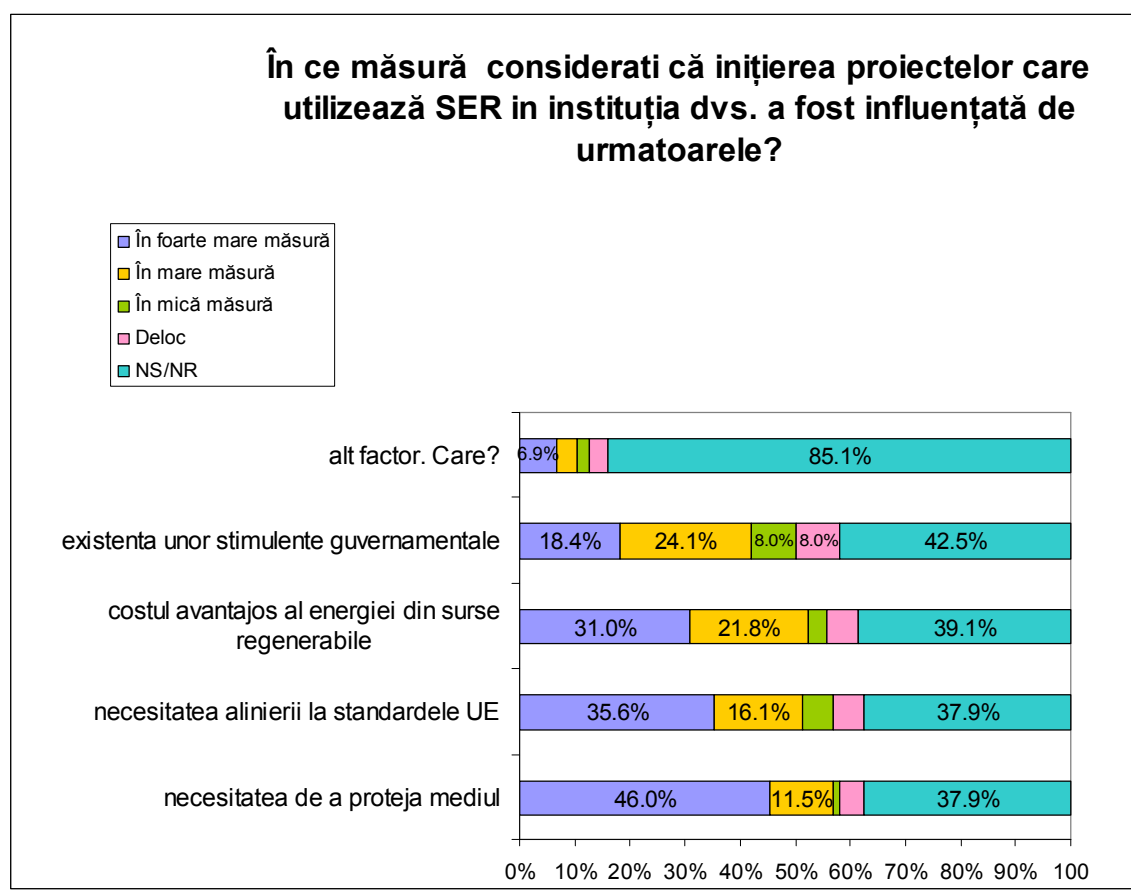

Ce tip de produse ecologice achiziționați/folosiți în cadrul activității dvs. instituționale?

În ce măsură considerați că inițierea proiectelor care utilizează SRE în instituția dvs. a fost influențată de următoarele?

	În foarte mare măsură	În mare măsură	În mică măsură	Deloc	NS/NR
costul avantajos al energiei din surse regenerabile	31.0%	21.8%	3.4%	5.7%	39.1%
existența unor stimulente guvernamentale	18.4%	24.1%	8.0%	8.0%	42.5%
necesitatea de a proteja mediul	46.0%	11.5%	1.1%	4.6%	37.9%
necesitatea alinierii la standardele UE	35.6%	16.1%	5.7%	5.7%	37.9%
alt factor. Care?	6.9%	3.4%	2.3%	3.4%	85.1%

2. Probleme si solutii

Din datele acestei cercetari reiese faptul ca institutiile publice se confrunta in primul rand cu procedurile birocratice de achizitie dificile, urmatorul aspect problematic dupa acesta este faptul ca oferta de piata nu este suficienta pentru a permite respectarea cerintelor UE cu privire la achizitiile publice ecologice. Lipsa de informare cu privire la cerintele UE in ceea ce priveste achizitiile publice ecologice nu apare in perceptia respondentilor ca un obstacol in calea achizitiilor publice ecologice.

Cea mai acuta problema cu care se confrunta autoritatile publice in initiatile de utilizare a SRE si in achizitia de produse ecologice este problema surselor de finantare. Urmatoarea problema este reprezentata de costurile ridicate ale produselor ecologice, pe urmatorul loc se claseaza doua alte probleme cu ponderi aproximativ egale: lipsa producatorilor/furnizorilor locali si lipsa de sprijin/constientizare a populatiei. In afara listei de probleme supusa atentiei respondentilor in contextul acestei cercetari nu a reiesit nicio alta problema care sa aiba o pondere relevanta pentru subiectul discutat.

In ce priveste solutiile propuse de autoritatile publice locale in vederea stimulării achizitiilor publice ecologice, acestea sunt legate in mare masura de aspectele financiare. Fie este vorba despre necesitatea unor surse de finantare/cofinantare pentru implementarea proiectelor ecologice, fie sunt solutii care propun facilitati fiscale pentru cei ce investesc in acest domeniu (inclusiv stimulente fiscale pentru producatori/furnizorii de produse ecologice in intentia ca aceste facilitati sa se oglindeasca in reducerea preturilor). Alte solutii cu o pondere mare in raspunsurile autoritatilor publice formuleaza idei precum simplificarea procedurilor birocratice, descentralizare, reglementari legislative in domeniul protectiei mediului care sa stimuleze si/sau sa amendeze achizitiile publice ecologice.

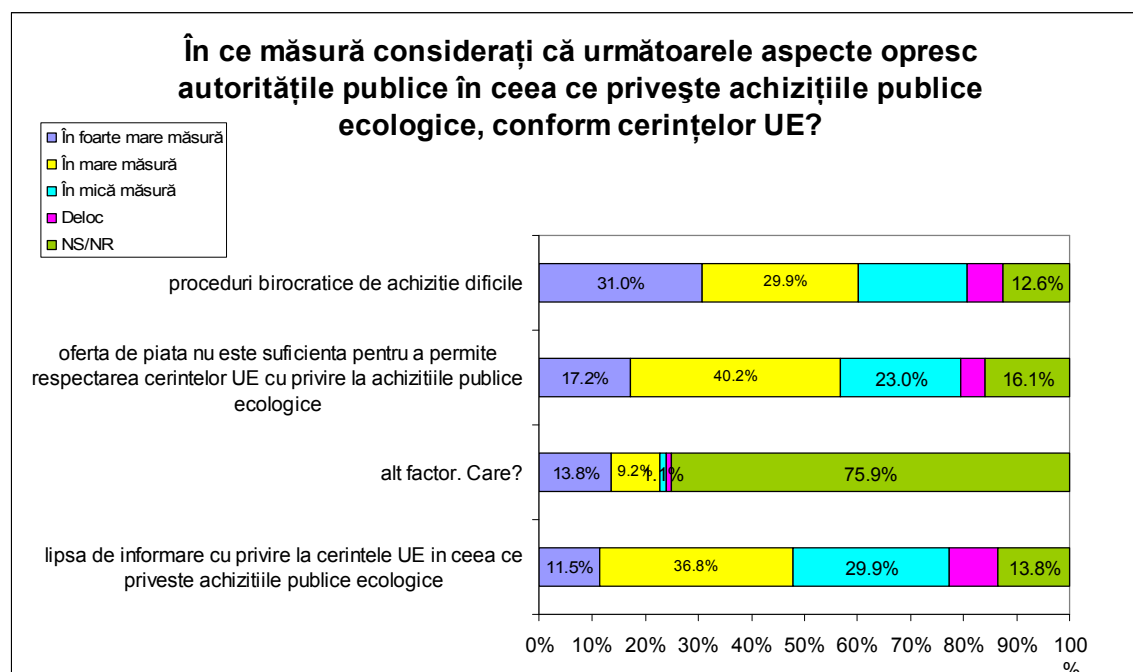
O alta solutie se refera la informarea autoritatilor publice cu privire la ofertele verzi sub forma unor materiale informative, campanii de informare, traininguri, cursuri, seminarii. Un alt aspect care poate aduce o contributie pozitiva in ce priveste achizitiile publice ecologice ar fi lansarea unor campanii de informare/constientizare a populatiei cu privire la necesitatea implementarii proiectelor cu utilizare SRE si cu utilizare de produse ecologice. De asemenea apare sugestia ca in cadrul acestor campanii de informare ar fi util sa fie incluse exemple de bune practici si exemple de success in implementarea proiectelor ecologice, inclusiv calcule legate de rentabilitatea investitiei si timpul de amortizarea a acesteia.

Sintetizand principalele solutii formulate de autoritatile publice se refera la:

- solutii de finantare, buget pentru achizitii publice ecologice, existenta de cofinantare pentru proiectele cu finantare nerambursabila;
- simplificarea procedurilor birocratice, descentralizare;
- campanii de informare a autoritatilor publice si a populatiei cu privire la necesitatea implementarii proiectelor ecologice;
- reglementari si legislatie cu privire la mediu care sa stimuleze/amendeze achizitiile publice ecologice;
- cresterea si diversificarea ofertei de produse ecologice;

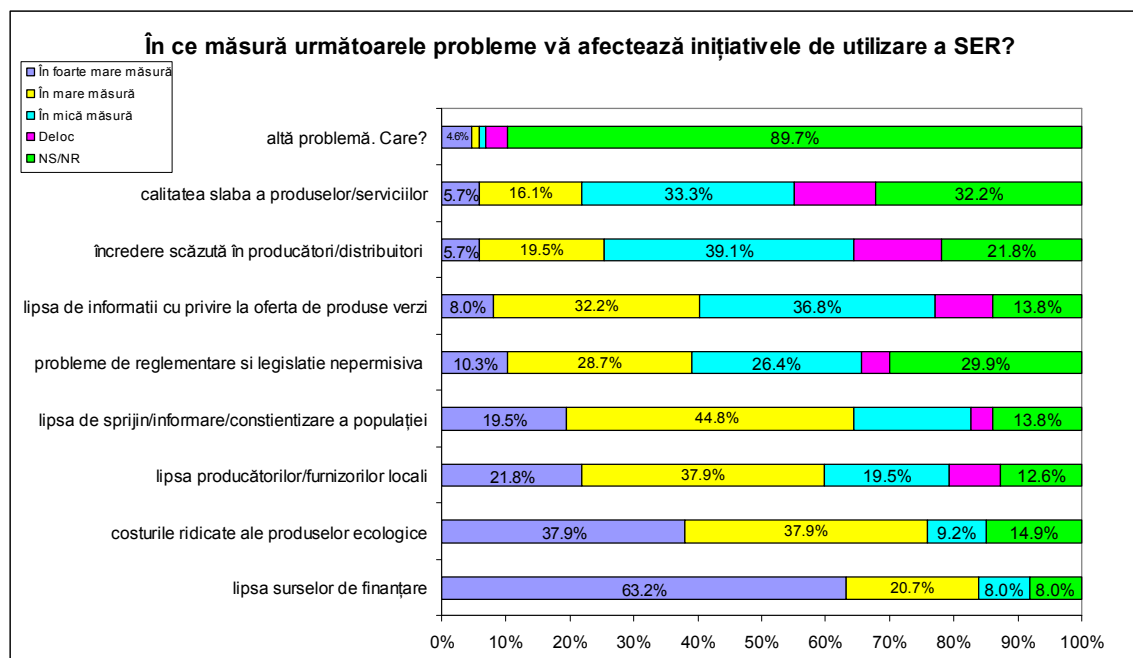
În ce măsură considerați că următoarele aspecte opresc autoritățile publice în ceea ce privește achizițiile publice ecologice, conform cerințelor UE?

	În foarte mare măsură	În mare măsură	În mică măsură	Deloc	NS/NR
lipsa de informare cu privire la cerințele UE în ceea ce privește achizițiile publice ecologice	11.5%	36.8%	29.9%	9.2%	13.8%
alt factor. Care?	13.8%	9.2%	1.1%	1.1%	75.9%
oferta de piață nu este suficientă pentru a permite respectarea cerințelor UE cu privire la achizițiile publice ecologice	17.2%	40.2%	23.0%	4.6%	16.1%
proceduri birocratice de achiziție dificile	31.0%	29.9%	20.7%	6.9%	12.6%

În ce măsură următoarele probleme vă afectează inițiativele de utilizare a SRE?

	În foarte mare măsură	În mare măsură	În mică măsură	Deloc	NS/NR
a. lipsa producătorilor/furnizorilor locali	21,8%	37,9%	19,5%	8,0%	12,6%
b. lipsa de informații cu privire la oferta de produse verzi	8,0%	32,2%	36,8%	9,2%	13,8%
c. costurile ridicate ale produselor ecologice	37,9%	37,9%	9,2%	0,0%	14,9%
d. lipsa surselor de finanțare	63,2%	20,7%	8,0%	0,0%	8,0%
e. încredere scăzută în producători/distribuitori	5,7%	19,5%	39,1%	13,8%	21,8%
f. calitatea slabă a produselor/serviciilor	5,7%	16,1%	33,3%	12,6%	32,2%
g. lipsa de sprijin/informare/constientizare a populației	19,5%	44,8%	18,4%	3,4%	13,8%
h. probleme de reglementare și legislație nepermisivă	10,3%	28,7%	26,4%	4,6%	29,9%
k. altă problemă. Care?	4,6%	1,1%	1,1%	3,4%	89,7%

3. Proiectii viitoare

La capitolul planuri de viitor institutiile publice intentioneaza in mare majoritate atat implementarea de proiecte cu utilizare SRE cat si achizitia de produse ecologice. Intentia de a implementa proiectele cu utilizare SRE are totusi o pondere mult mai mare decat intentia de a achizitiona noi produse ecologice, 81% fata de aproape 50%.

In ce priveste proiectele concrete cu utilizare SRE la care se refera autoritatile respondente au fost enumerate urmatoarele in ordinea importantei. Primul tip de proiect enuntat a fost mentionat de marea majoritate a respondentilor, urmatoarele trei tipuri de proiecte au o pondere relativ egala, restul de proiecte au fost mentionate de 1 pana la 4 respondenti:

- energie electrica prin valorificarea energiei solare;
- panouri solare pentru energie termica pentru institutiile publice ale orasului/municipiului;
- proiecte care valorifica biomasa;
- parc eolian;
- valorificarea energiei geotermale;
- energie termica rezultata din incinerarea deseurilor;
- energie hidro – microhidrocentrala;
- co - generare
- cladiri publice verzi

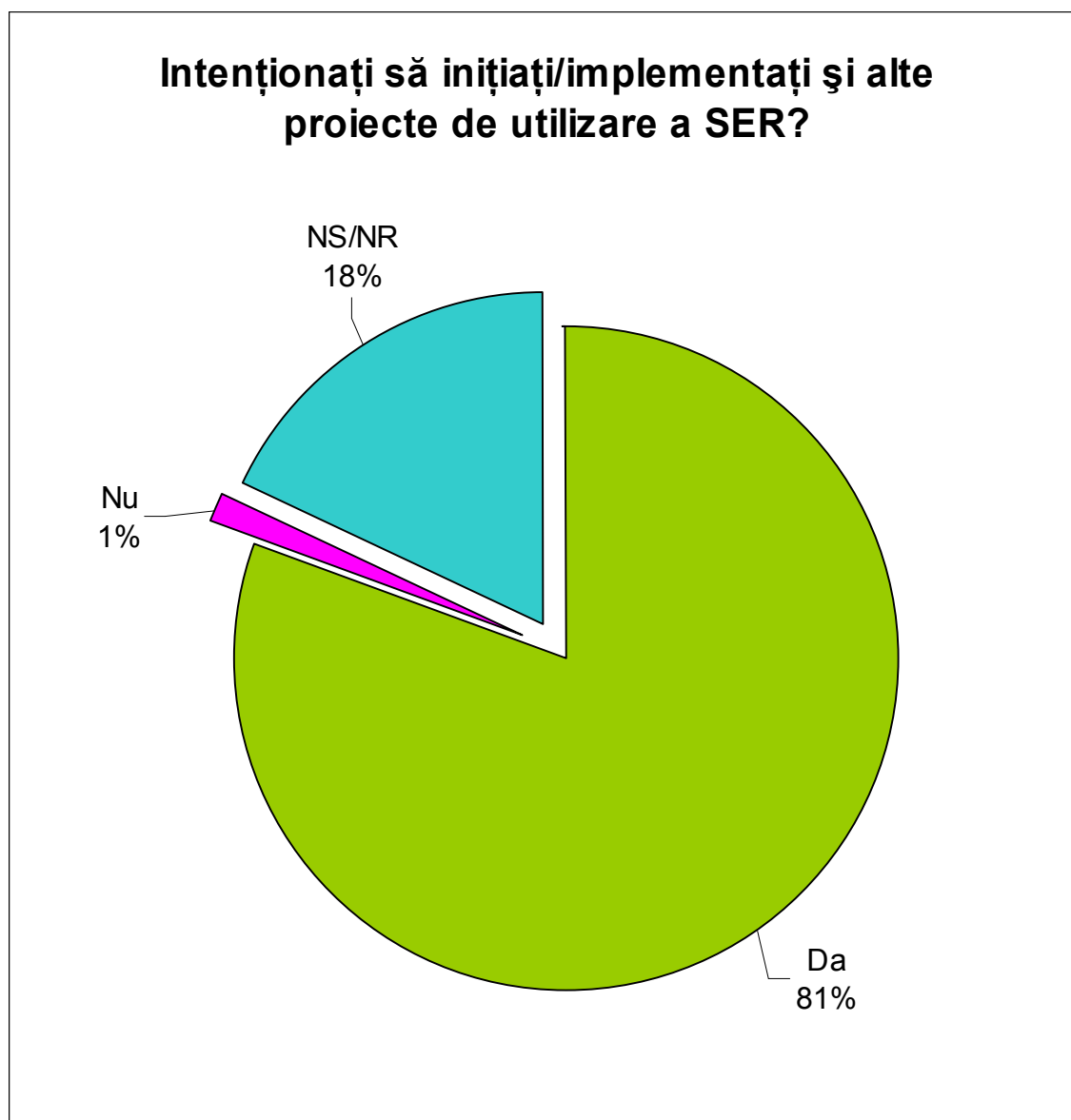
In privinta achizitiilor de produse ecologice aproape 50% dintre respondenti afirma ca urmeaza sa faca astfel de achizitii, doar 10% declara ca nu vor achizitiona produse ecologice. Restul de aproximativ 40% sunt nehotarati, aspectele problematice mentionate anterior contribuie la o astfel de pozitie. Exista un potential mai mare de achizitii publice de produse ecologice in masura in care diversele aspecte problematice vor fi solutionate. Produsele ecologice pe care autoritatile publice locale intentioneaza sa le achizitioneze sunt urmatoarele:

- hartie reciclata;
- produse de curatenie ecologice;
- apare electrice/electronice cu consum redus de energie;
- becuri ecologice;
- mobilier urban din materiale reciclabile;
- echipamente IT de birou.

Intenții de implementare de proiecte cu utilizare SRE, achiziție produse ecologice

Intenționați să inițiați/implementați și alte proiecte de utilizare a SRE?

Da	81%
Nu	1%
NS/NR	18%

Intenționați să inițiați și alte proiecte de achiziție de produse ecologice?

Da	49%
Nu	10%
NS/NR	41%

C. In oglinda – Producatorul verde si autoritatile publice locale

Aceasta sectiune prezinta in paralel datele obtinute de la producatorul verde cu datele obtinute de la autoritatile publice locale, pentru a vedea in ce masura producatorul verde si autoritatile publice se intalnesc, la nivelul pietei, la nivelul canalelor de informare/promovare, la nivelul obstacolelor intampinate si a intentiilor de dezvoltare.

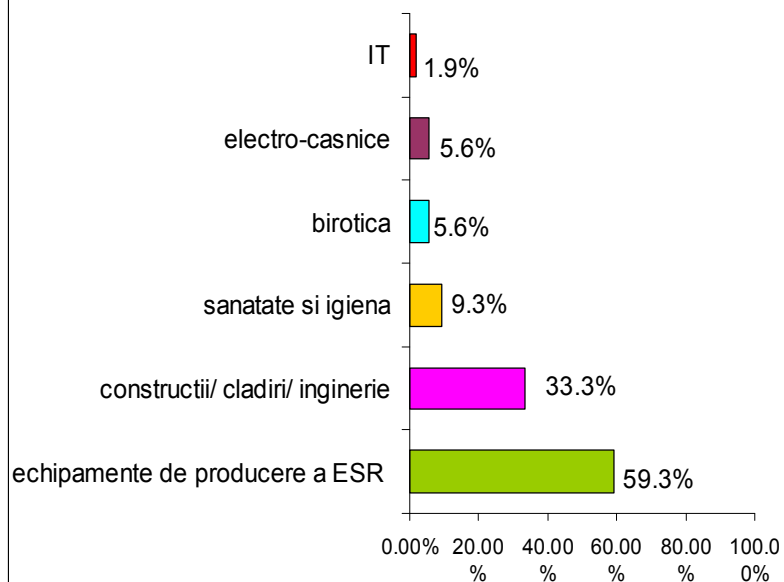
Un prim aspect relevant este faptul ca in esantionul producatorului verde sunt reprezentate in primul rand firme care furnizeaza echipamente de productie a energiilor din surse regenerabile, aspect care se confrunta cu faptul ca, marea majoritatea autoritatilor publice nu utilizeaza nicio sursa de energie regenerabila. Acest lucru pe langa ca este indiciul anumitor dificultati cu care autoritatile se confrunta in implementarea proiectelor ecologice, este de asemenea indiciul unei oportunitati de piata importante. Odata depasite aspectele problematice mentionate anterior autoritatile publice pot aduce o contributie majora la dezvoltarea pietei produselor ecologice in Romania.

Atat producatorul verde cat si autoritatile publice locale constientizeaza importanta protectiei mediului care este un factor determinant, in cazul producatorului verde, pentru intrarea acestuia pe piata, in cazul autoritatilor pentru initierea proiectelor care utilizeaza SER. Pentru nici unul dintre acesti actori stimulenetele guvernamentale nu sunt semnificative pentru a determina comportamentul acestora in directiile amintite.

Principalele solutii propuse de cei doi actori in vederea solutionarii acestor probleme coincid perfect doar ordinea importantei este diferita. Solutiile propuse de producatorul verde vizeaza reducerea birocratiei si a coruptiei, comunicare/informare pentru publicul tinta, facilitati fiscale si solutii de cofinantare, reglementari legislative legate de mediu care sa stimuleze implementarea solutiilor ecologice. Pentru autoritatile publice solutiile sunt finantare pentru proiecte ecologice, simplificarea procedurilor birocratice si descentralizare, campanii de informare si reglementari legate de mediu.

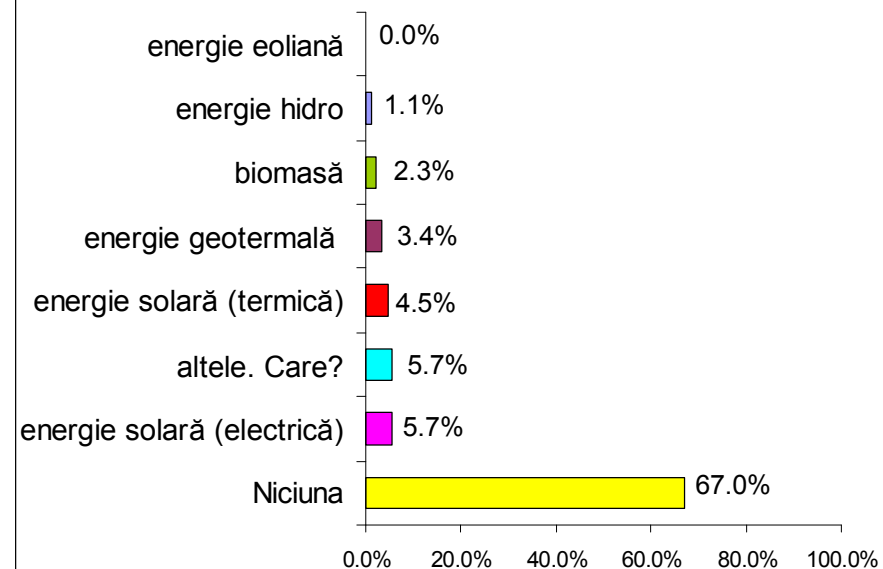
Producatorul Verde

Ce tip de produse ecologice produceti sau comercializati?

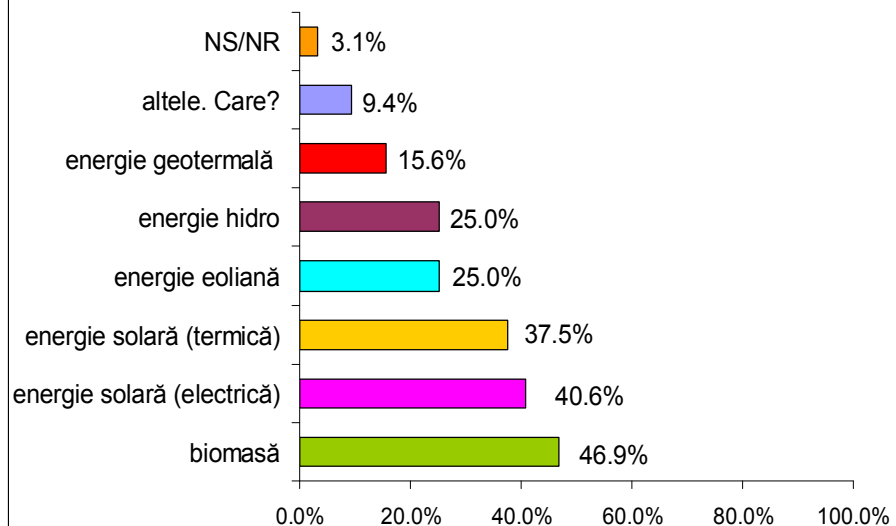
Autoritatile Publice Locale

Care este sursa de energie regenerabilă utilizată de către instituția dvs.?

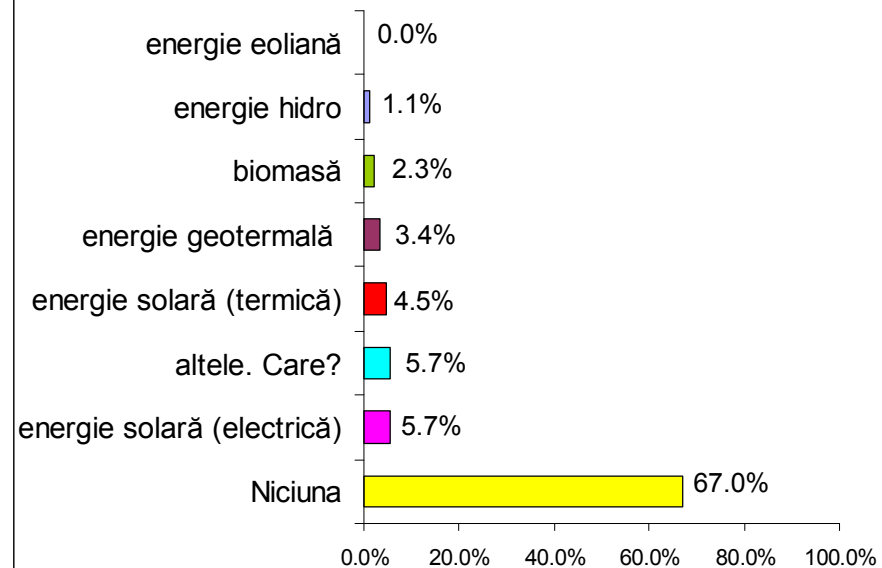
Producatorul Verde

Carui tip de energie se adreseaza echipamentele pe care le produceti sau comercializati?

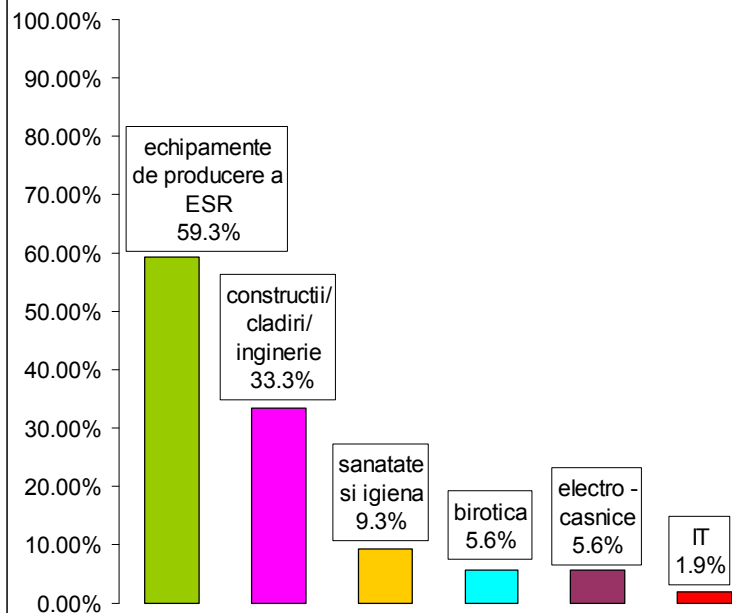
Autoritatile Publice Locale

Care este sursa de energie regenerabilă utilizată de către instituția dvs.?

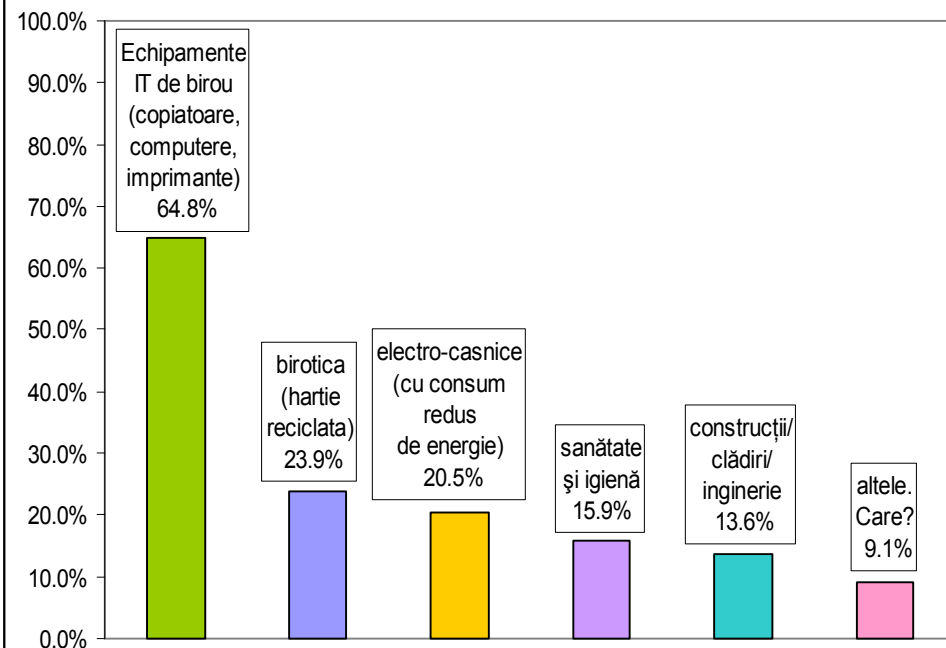
Producatorul Verde

Ce tip de produse ecologice produceti sau comercializati?

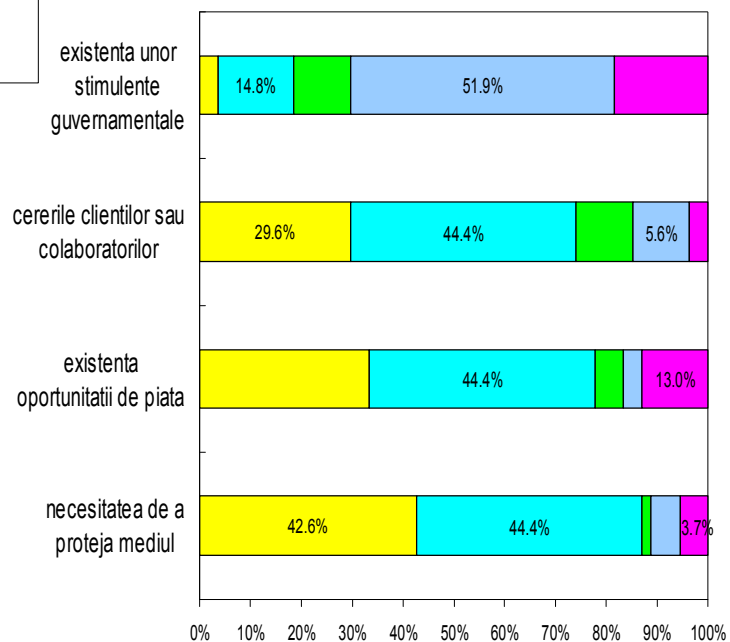
Autoritatile Publice Locale

Ce tip de produse ecologice achizitionati/folositi în cadrul activității dvs. instituționale?

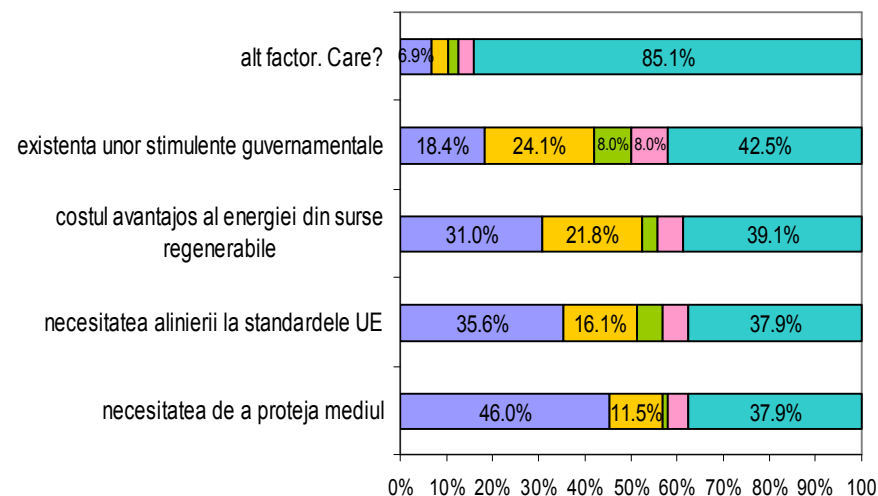
Producatorul Verde

In ce masura considerati ca intrarea firmei dumneavoastra pe piata produselor ecologice a fost influentata de urmatoarele?

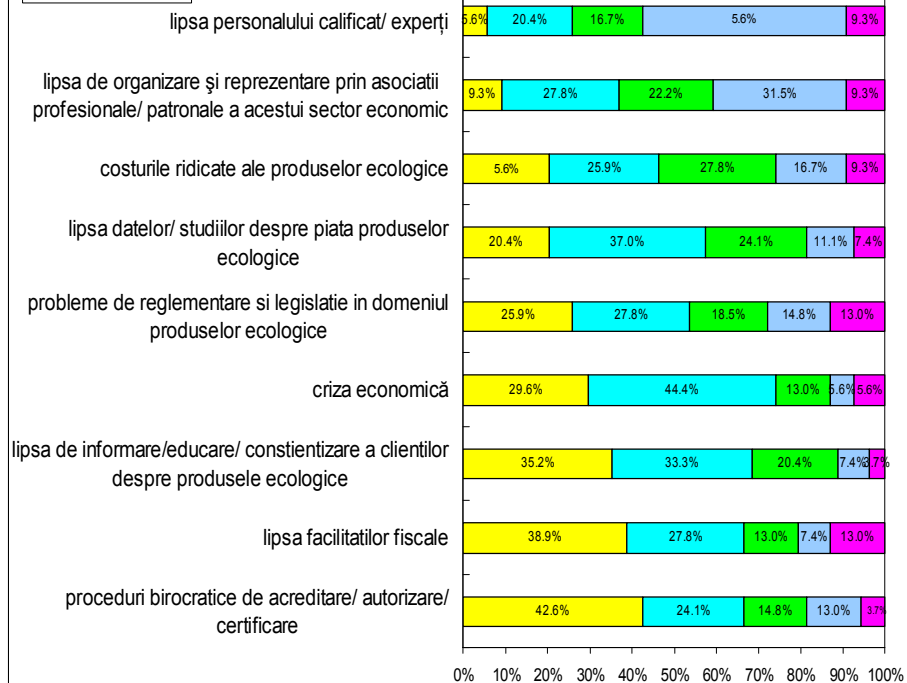
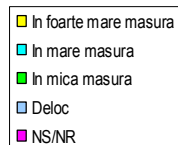
Autoritatile Publice Locale

În ce măsură considerați că inițierea proiectelor care utilizează SER în instituția dvs. a fost influențată de următoarele?

Producatorul Verde

În ce măsură următoarele probleme afectează activitatea dvs. economică?

Autoritățile Publice Locale

În ce măsură următoarele probleme vă afectează inițiativele de utilizare a SER?

